

Kansalaisten käsitykset elinluovutuksesta 2021

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: 220404734

Kantar TNS Oy, Miestentie 9 C, 02150 Espoo

Tämän tutkimuksen tulokset on tarkoitettu vain tilaajan omaan käyttöön. Niitä ei saa lainata, luovuttaa, jälleenmyydä tai julkaista ilman tutkimusyhtiön lupaa.

1 Johdanto

Tässä yhteenvedossa kerrotaan tulokset tutkimuksesta, jossa tarkasteltiin suomalaisten käsityksiä elinluovutuksesta.

Tutkimuksessa selvitettiin, ovatko kansalaiset ilmaisseet elinluovutustahtonsa ja miten niin tehneet ovat toimineet. Lisäksi kysyttiin ovatko ihmiset valmiita siihen, että heidän elimiään voitaisiin heidän kuolemansa jälkeen käyttää toisen ihmisen sairauden hoitoon. Toisaalta tiedusteltiin, olisivatko he itse valmiita ottamaan vastaan siirtoelimen, jos heidän sairautensa hoito vaatisi sitä.

Kiinnostuksen kohteena oli myös se, tietävätkö lähiomaiset suomalaisten elinluovutustahdosta sekä toisaalta siitä, ovatko he tietoisia lähiomaistensa tahdosta.

Kaksi kysymyksistä koski munuaisen luovuttamista. Ensimmäisen avulla selvisi se, ovatko suomalaiset tietoisia siitä, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheisensä tai muun henkilön sairauden hoitoa varten. Tämän jälkeen vastaajat saivat kertoa, olisivatko he valmiita luovuttamaan toisen munuaisensa läheisellen, jos hänen sairautensa hoito edellyttäisi sitä.

Erikseen tiedusteltiin myös elinluovutusta koskevista tiedonlähteistä sekä siitä, keskustellaanko asiasta tällä hetkellä julkisuudessa sopivasti, liikaa vai liian vähän.

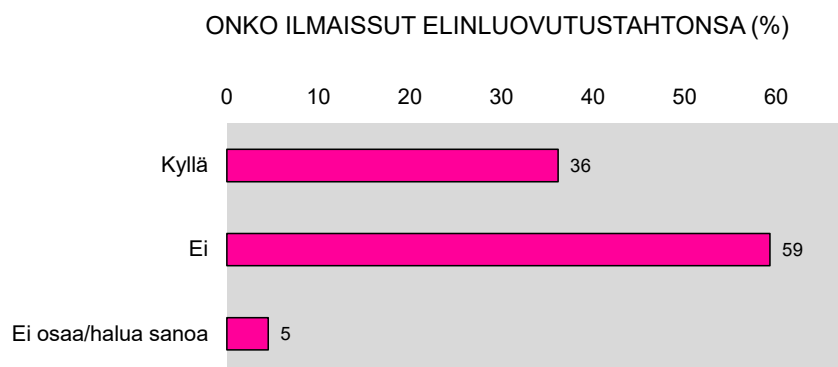
Tutkimusta varten haastateltiin 1.004 suomalaista Kantar TNS:n puhelinomnibustutkimuksen (CATI-BUS) yhteydessä 15. – 26.3.2021 välisenä aikana. Haastateltu joukko edustaa 18 - 79 -vuotiaita suomalaisia pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat.

Tulosten virhemarginaali on keskimäärin $\pm 3,1$ prosenttiyksikköä. Tutkimuksen toimeksiantaja on Munuais- ja maksaliitto ry. Tutkimus on toteutettu vastaavalla tavalla ja ajankohtana sekä osin samansisältöisenä aikaisemmin vuosina 2003, 2006, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017 sekä 2019.

2 Elinluovutustahdon ilmaiseminen

Runsas kolmasosa kertoi ilmaisseensa elinluovutustahtonsa tavalla tai toisella. Niin on tehnyt tarkkaan ottaen 36 prosenttia.

59 prosenttia ei ole kertonut tahtoaan asiassa. Viisi prosenttia totesi, ettei osaa tai halua sanoa, miten on toiminut.

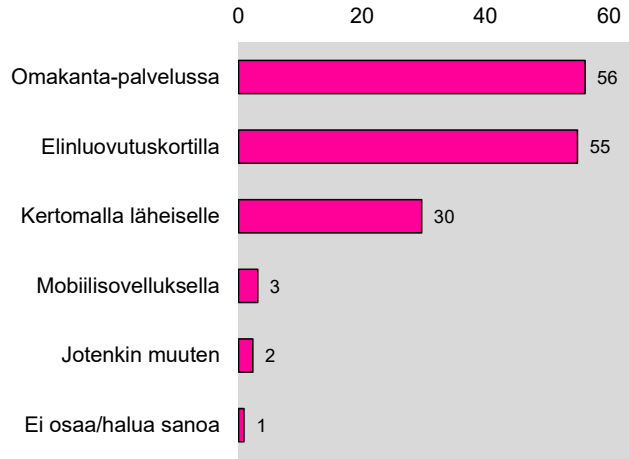

Naisista (48 %) selvästi useampi kuin miehistä (25 %) kertoi ilmaisseensa elinluovutustahtonsa. Opiskelijoista sekä toimihenkilöväestöstä suurempi osa kuin eläkeläisistä oli tehnyt niin.

Enemmän muodollista koulutusta saaneista selvästi useampi kuin vähemmän koulutetuista on ilmaissut tahtonsa. Vasemmistoliittolaisista (52 %) ja vihreistä (55 %) suurempi osa kuin muiden suurten puolueiden kannattajista on tehnyt niin.

Elinluovutustahtonsa ilmaisseet muodostavat varsin suuren joukon. Kun ajatellaan, että haastateltava joukko edustaa runsasta 4,1 miljoonaa henkilöä, voi todeta, että elinluovutustahtonsa on ilmaissut lähes puolitoista miljoonaa suomalaista.

MITEN ON ILMAISSUT ELINLUOVUTUSTAHTONSA
(% tahtonsa ilmaisseista)

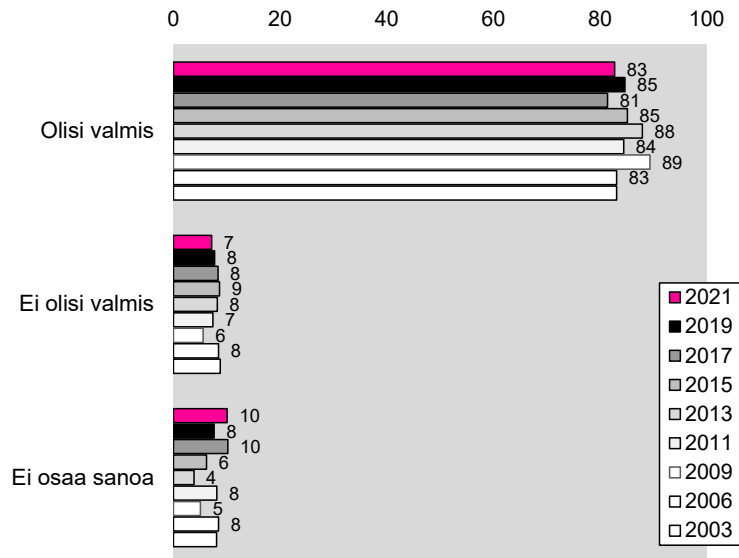

Enemmistö tahtonsa ilmoittaneista kertoi hoitaneensa asian Omakanta-palvelussa tai elinluovutuskortilla. Tämän lisäksi vajaa kolmannes on kertonut asiasta läheisilleen. Löytyi joukosta kourallinen niitäkin, jotka ovat hyödyntäneet ilmaisussa mobiilisovellusta tai kokevat kertoneensa asiasta jotenkin muuten.

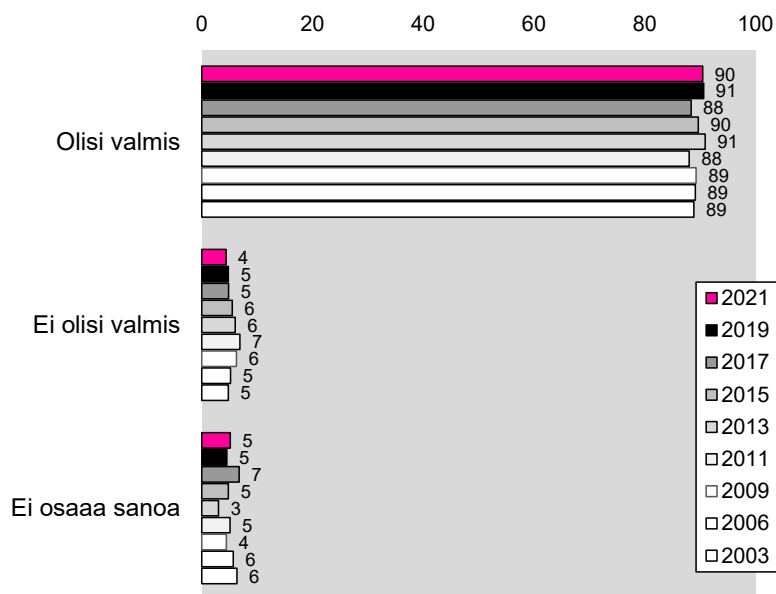
3 Suhtautuminen elinten siirtoon

Useampi kuin neljä viidestä aikuisväestöön kuuluvasta suomalaisesta on edelleen ainakin periaatteessa suostuvainen antamaan kuolemansa jälkeen elimiään toisen ihmisen sairauden hoitoon.

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN (%)

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATISI SITÄ (%)

Siirtoelimen vastaanottamisellekaan ei ole mitään periaatteellisia esteitä. Valtaenemmistö – 90 prosenttia - totesi, että jos sairauden hoito vaatisi tätä toimenpidettä, se voitaisiin hyvin tehdä. Tämäkin käsitys on ollut vankkumaton jo pitkään.

Tutkimukseen osallistunut joukko oli tässä suhteessa harvinaisen yksimielinen. Kaikkien tutkittujen väestöryhmien selkeät enemmistöt sekä ottaisivat vastaan siirtoelimen, mikäli heidän terveystilanteensa sitä edellyttäisi että suostuisivat siihen, että heidän elimiään käytetään heidän kuolemansa jälkeen toisen ihmisen sairauden hoitoon.

Pieni osa aivan iäkkäimmistä (65 +) suhtautuu asiaan muita varauksellisemmin. Heistä 15 prosenttia ei haluaisi luovuttaa omaansa ja 11 prosenttia vastaanottaa siirtoelintä. Oman elimen luovuttaminen arveluttaa osapuilleen yhtä useaa maaseutumaisissa kunnissa asuvaa.

Muita vähäisiä eroja saattoi löytää esim. poliittiselta vakaumukseltaan ja sitä kautta arvomaailmaltaan erilaisten ihmisten väliltä. Tosin siinäkin kyse oli enemmän sävyeroista kuin mistään varsinaisesta näkemysten vastakkainasettelusta.

Keskustalaisista ja perussuomalaisista hieman pienempi osa kuin muiden suurimpien puolueiden kannattajista antoi periaatteellisen suostumuksensa sille, että omia elimiä voitaisiin hyödyntää kuoleman jälkeen toisten ihmisten sairauksia hoidettaessa.

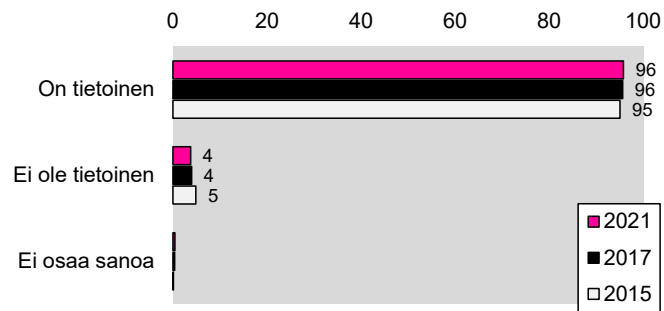
Kummassakin tapauksessa neljä viidestä suhtautuu silti ajatukseen myötämieleisesti. Tosin vasemmistoliittolaisista ja vihreistä jopa 96 prosenttia oli tätä mieltä.

Niitä, joilla ei ole periaatteellista valmiutta antaa elimiään, kysyttiin syytä näkemykselle. Suurin osa heistä (45 %) ajattelee, että omat elimet eivät kelpaa luovutettavaksi. Kun muistaa, että vain seitsemän prosenttia koko joukosta suhtautui ajatukseen luovuttamisesta kielteisesti, edellä mainitut, omien elimiensä kelpoisuutta epäilevät vastaavat noin kolmea prosenttia koko väestöstä.

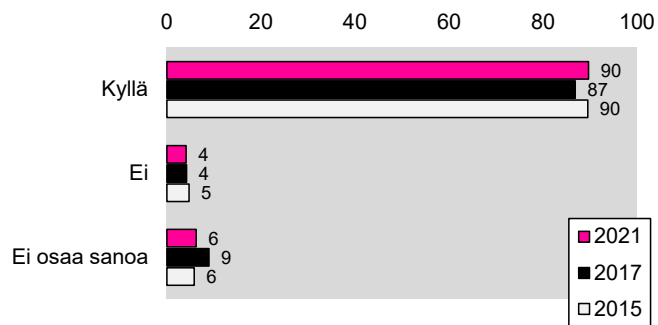
Noin puoli prosenttia suomalaisista pelkää, että elimet annettaisiin jollekulle, joka ei ansaitse niitä (9 % niistä, jotka eivät haluaisi luovuttaa) tai suhtautuu asiaan kielteisesti uskonnollisista syistä (9 %). Hieman useampi ei luota suomalaiseen terveydenhuoltojärjestelmään (13 %).

Lisäksi noin kolmasosalla niistä, jotka eivät haluaisi luovuttaa elimiään, oli joitain muita kuin edellä mainittuja perusteita.

TIETOISUUS SIITÄ, ETTÄ TERVE AIKUINEN VOI LUOVUTTA
TOISEN MUNUAISENSA LÄHEISELLEEN TÄMÄN SAIRAUDEN
HOITOA VARTEN (%)

OLISIKO VALMIS LUOVUTTAMAAN TOISEN MUNUAISENSA
LÄHEISELLEEN, JOS TÄMÄN SAIRAUDEN HOITO VAATISI
SITÄ(%)

Käytännössä kaikki (96 %) ovat tietoisia siitä, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheiselleen tämän sairauden hoitoa varten.

Melkein yhtä moni (90 %) olisi valmis luovuttamaan toisen munuaisensa läheiselleen, jos tämän sairauden hoito sitä vaatisi.

4 Elinluovutustahdon tunteminen

Riippumatta siitä, olisivatko haastatellut valmiita luovuttamaan elimiään vai ei, heiltä kysyttiin, tietävätkö heidän lähiomaisensa heidän tahdostaan.

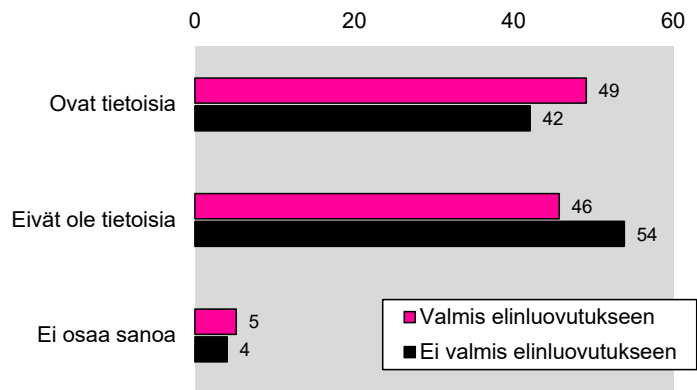
49 prosenttia niistä, jotka ovat valmiita elinluovutukseen, arvelivat läheistensä tietävän heidän tahdonsa asiassa. Asiaan päinvastaisesti suhtautuvien enemmistö (54 %) puolestaan arveli, ettei heidän lähimmillään ole tietoa heidän näkemyksestään.

56 prosenttia elinluovutukseen valmiista naisista kertoi läheistensä olevan tietoisia heidän valmiudestaan luovuttaa elimiä. Miehistä 41 prosenttia totesi saman.

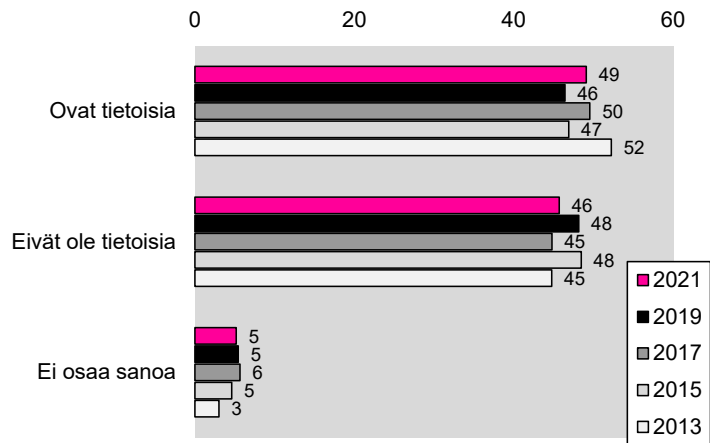
Johtajista ja ylemmistä toimihenkilöistä 60 prosenttia lukeutui tähän joukkoon, alemmistakin toimihenkilöistä enemmistö (54 %). Myös melko monen elinluovutukseen valmiin 25-64 -vuotiaan läheinen tietää heidän tahdostaan.

Vihreän liiton kannattajista löytää suhteellisesti ottaen paljon sellaisia, joiden läheisillä on tiedossa heidän elinluovutustahdostaan. Kokoomuslaisten omaiset tuntevat asian heikommin.

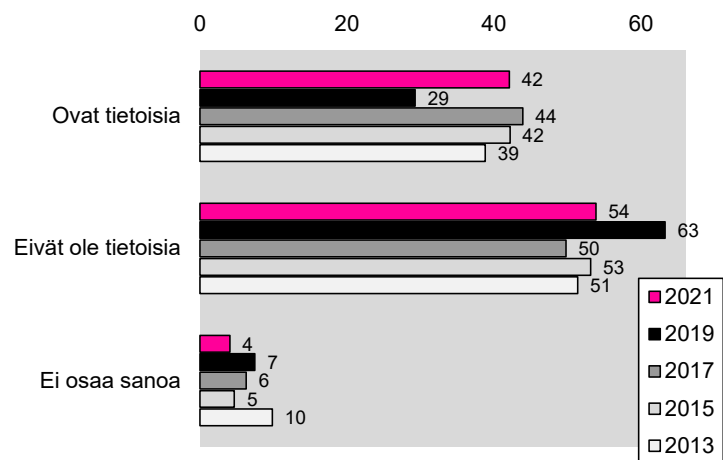
LÄHEISTEN TIETOISUUS ELINLUOVUTUSTAHDOSTA (%)

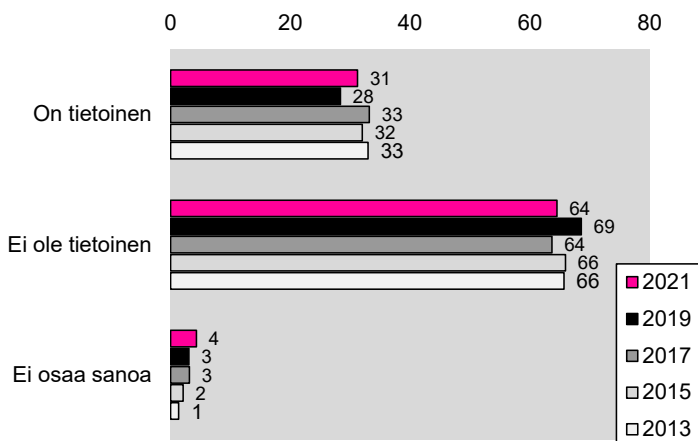
LÄHEISTEN TIETOISUUS ELINLUOVUTUSTAHDOSTA
(% niistä, jotka valmiita elinluovutukseen)

LÄHEISTEN TIETOISUUS ELINLUOVUTUSTAHDOSTA
(% niistä, jotka eivät valmiita elinluovutukseen)

TIETOISUUS LÄHIMMÄN OMAISEN ELINLUOVUTUSTAHDOSTA (%)

Vain vajaa kolmasosa (31 %) kertoi tietävänsä, mikä heidän kaikkein lähisimmäisen omaisensa elinluovutustahto on.

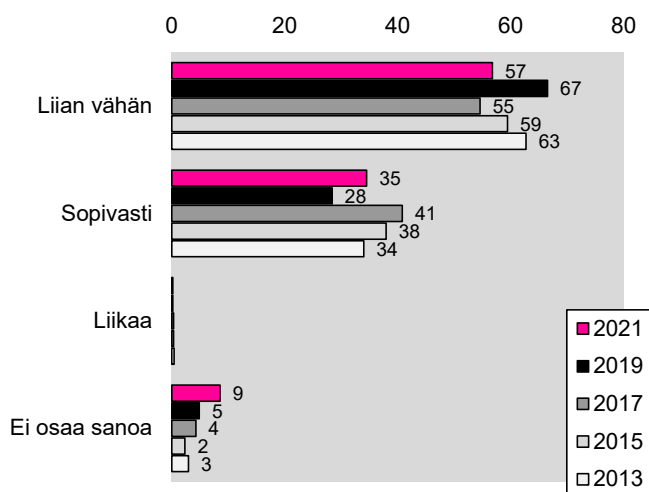
Ylemmät toimihenkilöt ja johtajat ovat lähimpänsä tahdosta parhaiten perillä oleva ryhmä. Heistä 41 prosenttia kertoi olevansa siitä tietoinen. Opiskelijoista asia on tiedossa vain 18 prosentilla.

5 Elinluovutuksesta käytävä julkinen keskustelu

Enemmistön mielestä elinluovutuksesta käydään tällä hetkellä liian vähän julkista keskustelua. Tällä hetkellä kaikkiaan 57 prosenttia on asiasta tätä mieltä.

Runsaan kolmasosan (35 %) mielestä keskustelun määrä on tällä hetkellä sopiva. Vain marginaalinen (alle prosentin suuruinen) joukko ajattelee sitä olevan liiaksi. Yhdeksän vastaajaa sadasta ei osannut tai halunnut ottaa asiaan kantaa.

KÄSITYKSET JULKISUUDESSA KÄYTÄVÄN, ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN KESKUSTELUN MÄÄRÄSTÄ. ASIASTA KESKUSTELLAAN... (%)

Hieman harvempi kuin kaksi vuotta sitten on sitä mieltä, että asiasta keskustellaan tällä hetkellä liian vähän. Vastaavasti määrää sopivana pitäviä on nyt aavistuksen verran enemmän kuin silloin.

Varsinkin taajaan asutuista kunnista (63 %) ja alemmista toimihenkilöistä (62 %) löytää keskimääräistä hieman enemmän niitä, joiden mielestä keskustelu on liian vähäistä. Myös eräät itä- ja pohjoissuomalaiset (61 %) ovat asiasta tätä mieltä.

25-64-vuotiaista suurempi osa kuin muun ikäisistä kaipaa asiasta lisää keskustelua elinluovutuksesta, naisista (62 %) useampi kuin miehistä (51 %).

6 Elinluovutusta koskevat tiedonlähteet

Joukkotiedotusvälineet ovat tavalliselle kansalaiselle tärkeimmät elinluovutusta koskevan tiedon lähteet.

Useampi kuin joka toinen (55 %) kertoi hyödyntäneensä television ja radion tarjoamaa informaatiota. Sanoma- tai aikakauslehdet muodostavat tärkeän tietolähteen vielä aavistuksen verran useammalle (57 %).

Internet on kolmanneksi hyödynnetty informaatiolähde. Siihen turvautuu käytännössä joka toinen (49 %).

Kampanjat tai mainokset tulevat kyseeseen runsaalle kolmannekselle (35 %). Yhtä moni on saanut tietoa ystävilta ja tuttavilta (36 %) tai kampanjoista ja mainoksista (35 %).

Omat perheenjäsenet ovat tulleet kyseeseen 28 prosentille, sosiaalinen media käytännössä yhtä monelle (29 %). Näin "somen" voi edelleen sanoa jäävän jälkeen internetistä ja perheenjäsenten merkityksen olevan pienempi kuin ystävien ja tuttavien.

Joka viides on saanut tietoa työ- tai opiskelupaikastaan (20 %). Yhtä moni (19 %) mainitsi lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattilaisen.

Kahdessa vuodessa tulokset ovat hieman muuttuneet. Moni lähde mainittiin nyt useammin kuin silloin.

Varsinkin sanoma- ja aikakauslehtien (ero 10 prosenttiyksikköä) ja internetin (9 %-yks.) merkityksen voi sanoa kasvaneen.

Tällä hetkellä ei ole kovin suurta eroa siinä, mistä ne joiden mielestä elinluovutusta koskevaa keskustelua on liian paljon ja sen määrää sopivana pitävät saavat tietonsa siitä (graafinen esitys liitteessä).

Keskustelun määrää sopivana pitävistä hieman useampi on saanut tietoa sanoma- tai aikakauslehdistä (64 % - 55 %) sekä televisiosta tai radiosta (62 % - 53 %). Vastaavasti niille, joiden mielestä asiasta keskustellaan liian vähän, ystävät tai tuttavat (34 % - 39 %) muodostavat hieman tärkeämmän tiedonlähteen.

Yhteenvedon liitteenä löytyvät myös graafiset esitykset, joista näkee, kuinka paljon eri väestöryhmät ovat saaneet tietoa kustakin lähteestä.

Ystävät ja tuttavat ovat jonkin verran tärkeämpiä alle kuin yli 50-vuotiaille. Perheenjäsenten merkitys on selvästi suurempi 25-34-vuotiaille kuin millekään muulle ikäryhmälle.

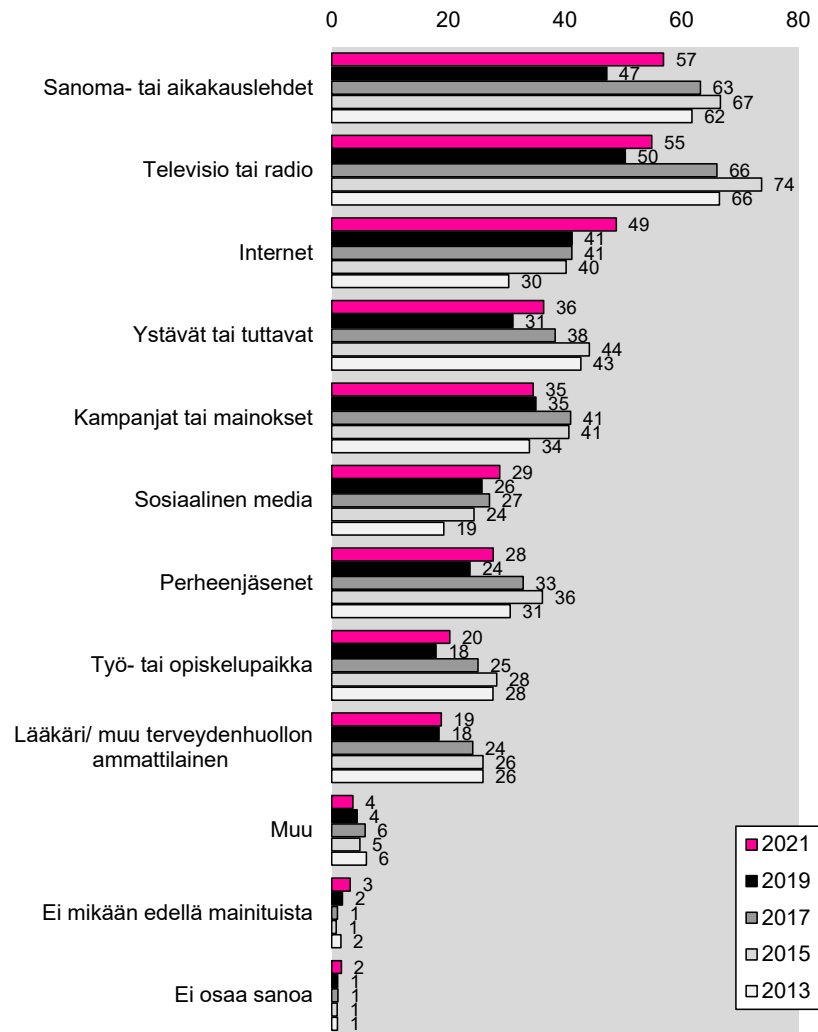
Kampanjat ja mainokset, työ- tai opiskelupaikka, ystävät ja tuttavat sekä sanoma- ja aikakauslehdet ovat naisille hieman tärkeämpiä tiedonlähteitä kuin miehille.

Myös iällä on tässä yhteydessä merkitystä. 35-vuotiaista ja iäkkäämmistä selvästi suurempi osa kuin tätä nuoremmista on saanut aihetta koskevaa tietoa sanoma- tai aikakauslehdistä, yli 50-vuotiaista selvästi useampi kuin tätä nuoremmista televisiosta tai radiosta.

Internet taas on selvästi tärkeämpi tietolähde alle 50-vuotiaille kuin tämän rajapyykin ylittäneille. Varsinkin 25-34-vuotiaat ovat saaneet ”netistä” informaatiota.

Sosiaalinen media puolestaan on merkittävä tietolähde alle 25-vuotiaille. Heidän enemmistönsä kertoi saaneensa sitä kautta elinluovutusta koskevaa informaatiota.

ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET (%)

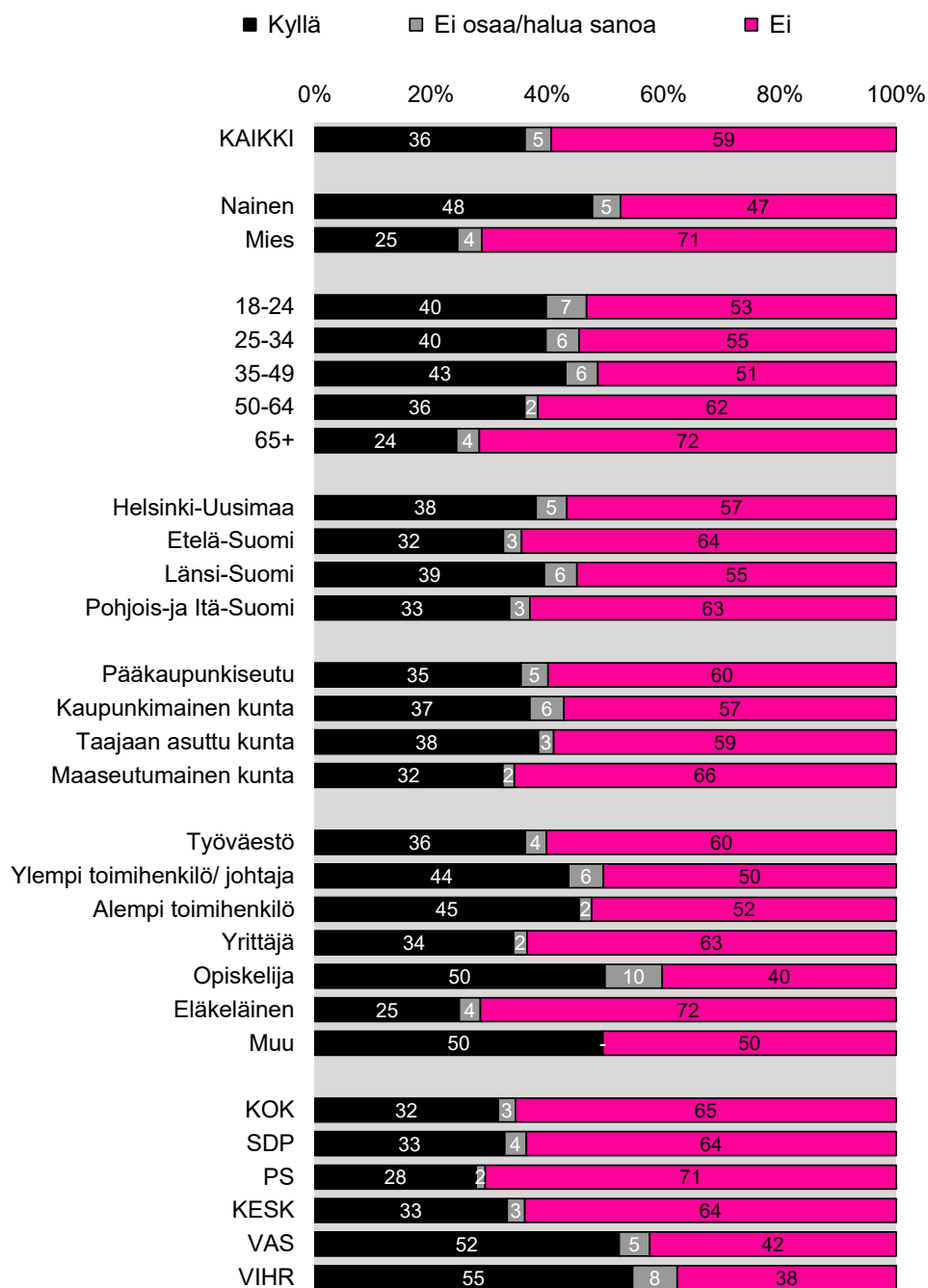
Työ- ja opiskelupaikan mainitsi keskimääräistä useampi opiskelija ja työväestöön kuuluva. Alemmista toimihenkilöistä jonkin verran useampi kuin ylemmistä toimihenkilöistä ja johtajista on saanut tietoa työpaikaltaan.

Keskimääräistä useampi opiskelija mainitsi tässä yhteydessä myös terveydenhuollon ammattilaisen. Myös perheenjäsenet ovat heille tärkeä lähde.

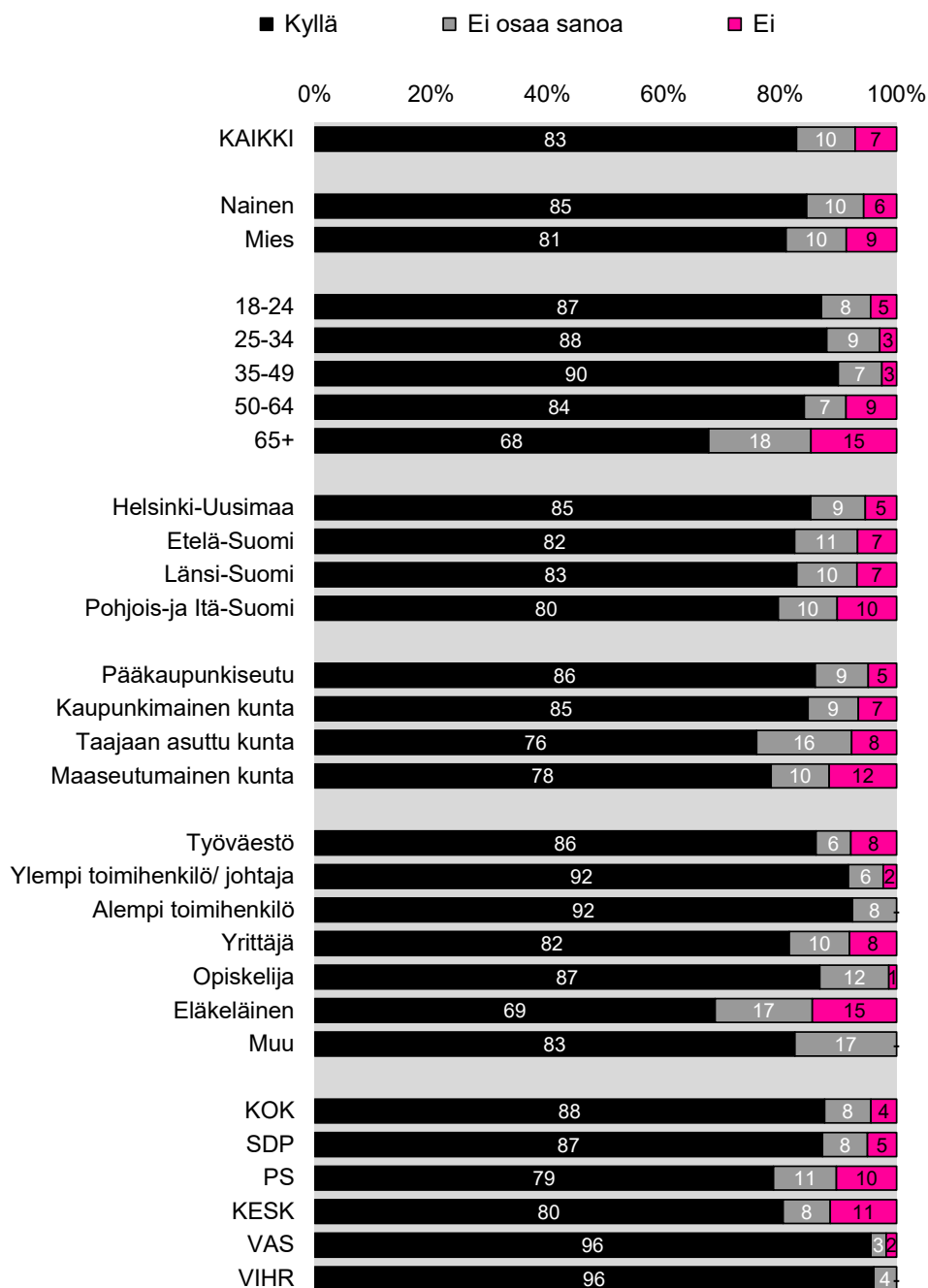
Ystävien ja tuttavien merkitys on suurempi kaupunkimaisissa kunnissa sekä avoimella maaseudulla asuville kuin niille, joiden koti sijaitsee maaseututaajamassa tai pääkaupunkiseudulla.

Elinluovutusta koskevat kampanjat ja mainokset taas on havaittu yhtä hyvin kaikissa väestöryhmissä. Vaikka pieniä eroja voikin havaita, tämä ei selvästikään ole varsinaisesti mikään sosioekonomisesti jäsentyvä asia.

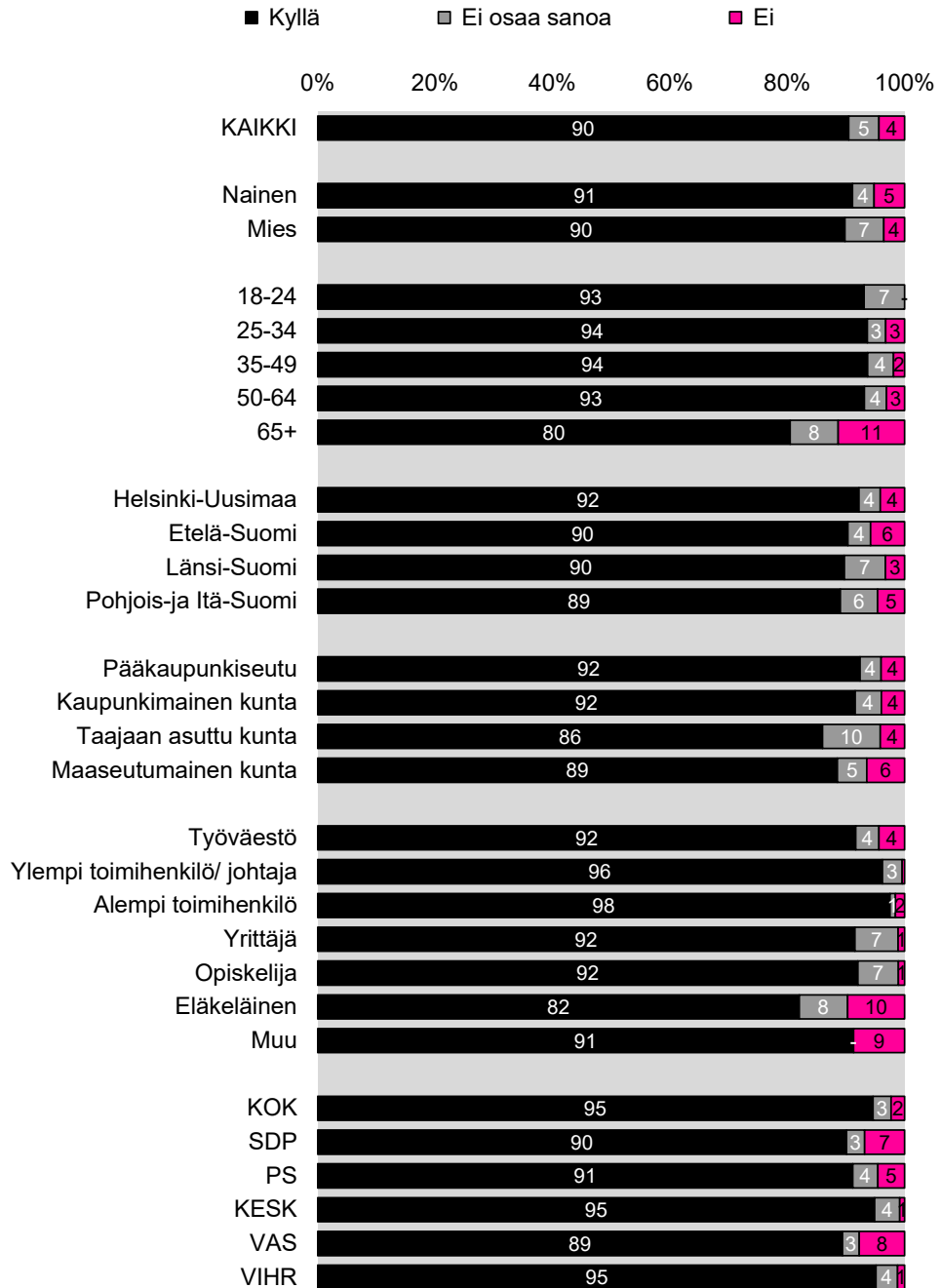
ONKO ILMAISSUT ELINLUOVUTUSTAHTONSA (%)

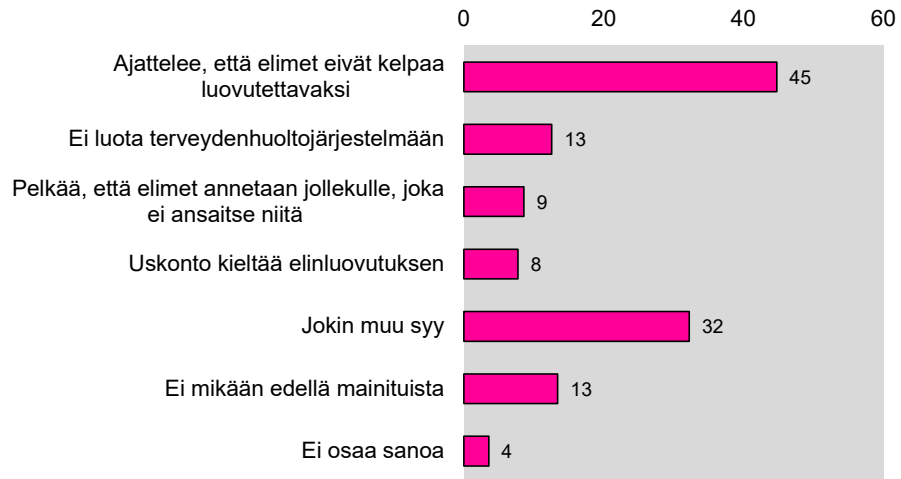
PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN (%)

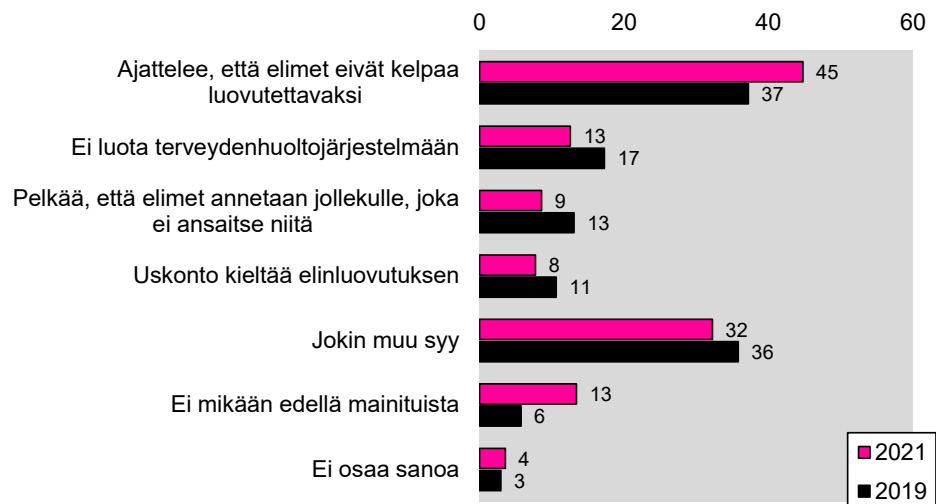
PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATISI SITÄ (%)

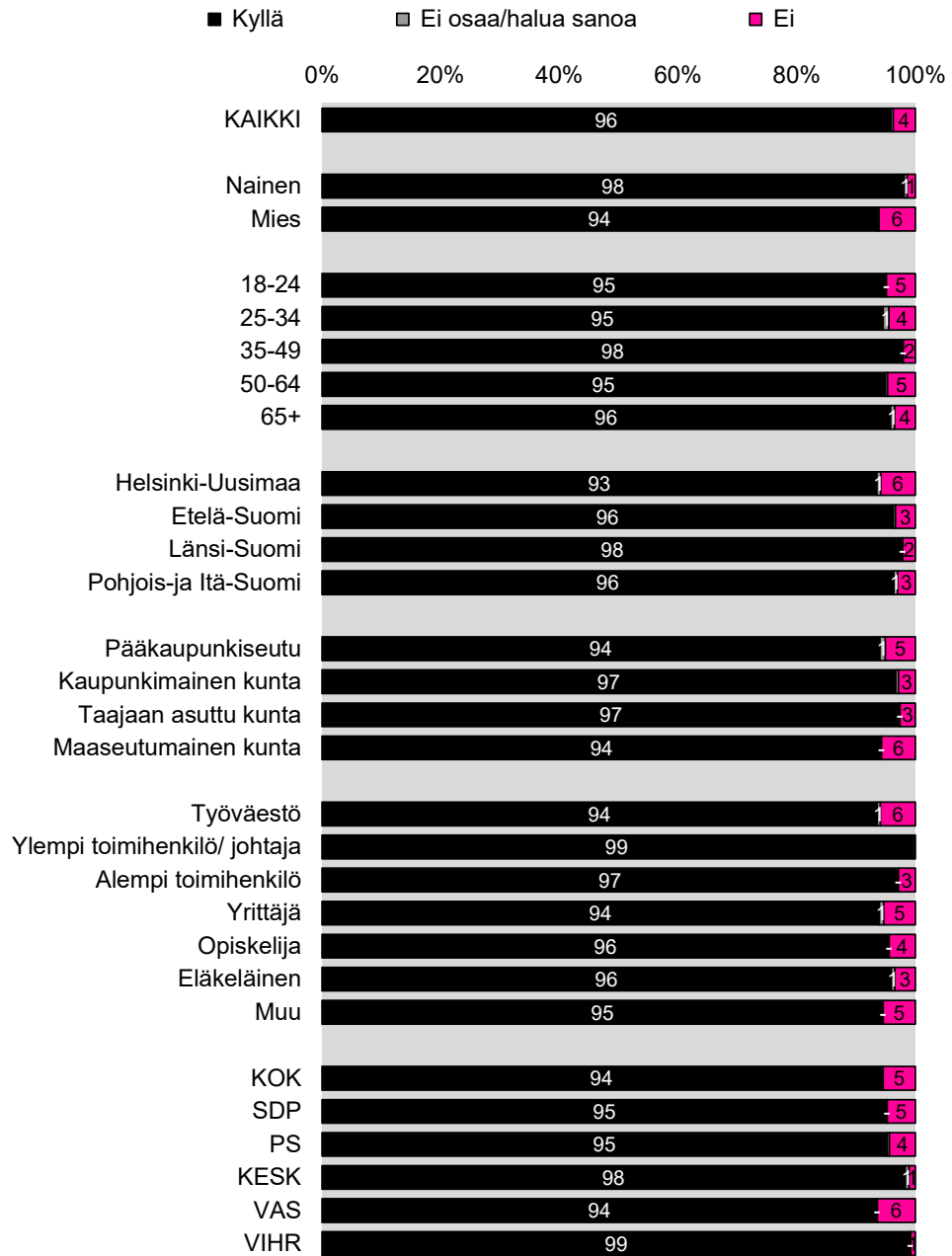
MIKSI EI OLE VALMIS SIIHEN, ETTÄ OMIA ELIMIÄ VOISI
KÄYTTÄÄ (% niistä, jotka eivät halua luovuttaa)

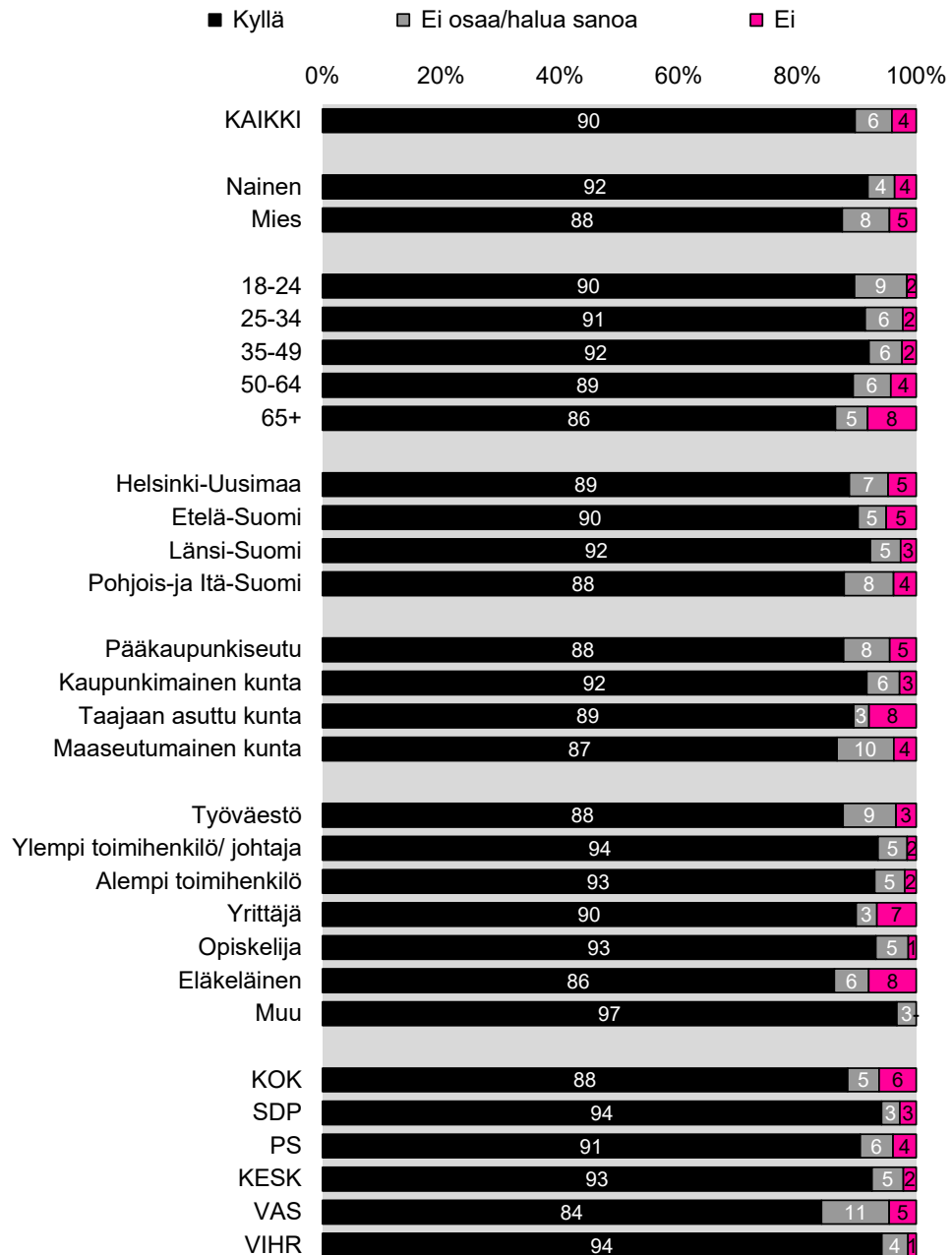
MIKSI EI OLE VALMIS SIIHEN, ETTÄ OMIA ELIMIÄ VOISI
KÄYTTÄÄ (% niistä, jotka eivät halua luovuttaa)

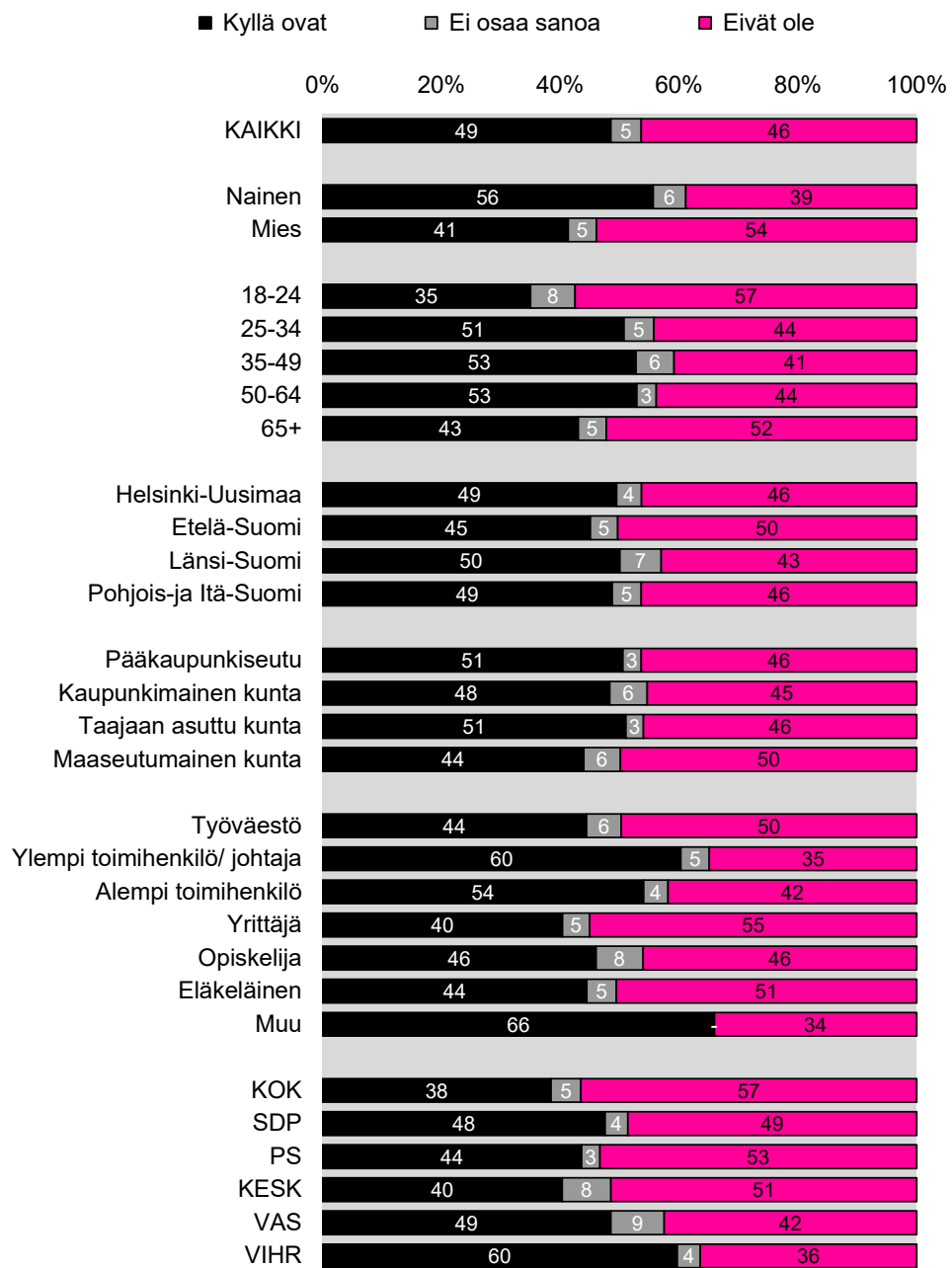
TIETOISUUS SIITÄ, ETTÄ TERVE AIKUINEN VOI LUOVUTTA
TOISEN MUNUAISENSA LÄHEISELLEEN TÄMÄN SAIRAUDEN
HOITOA VARTEN (%)

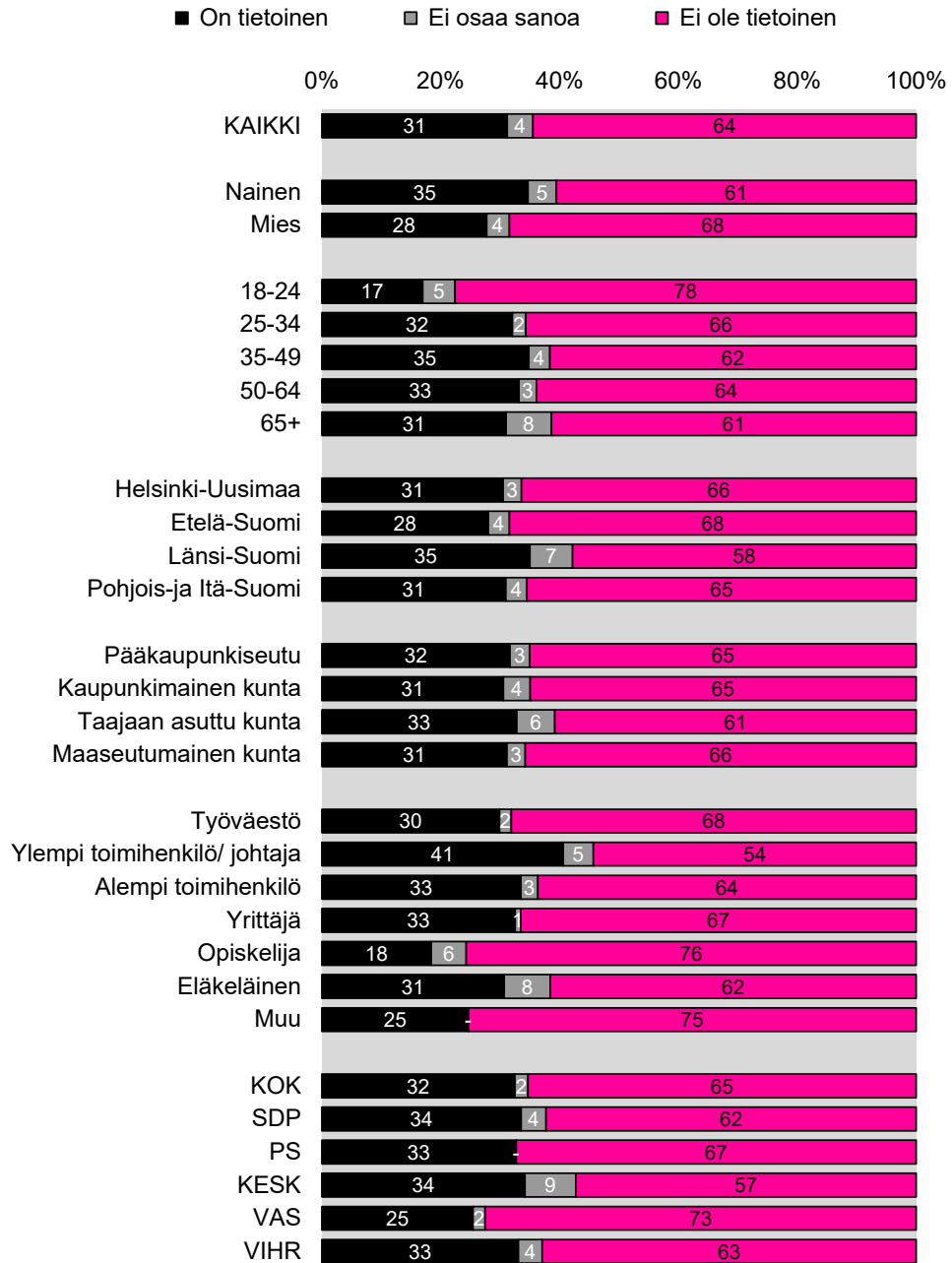
OLISIKO VALMIS LUOVUTTAMAAN TOISEN MUNUAISENSA
LÄHEISELLEEN, JOS TÄMÄN SAIRAUDEN HOITO VAATISI SITÄ
(%)

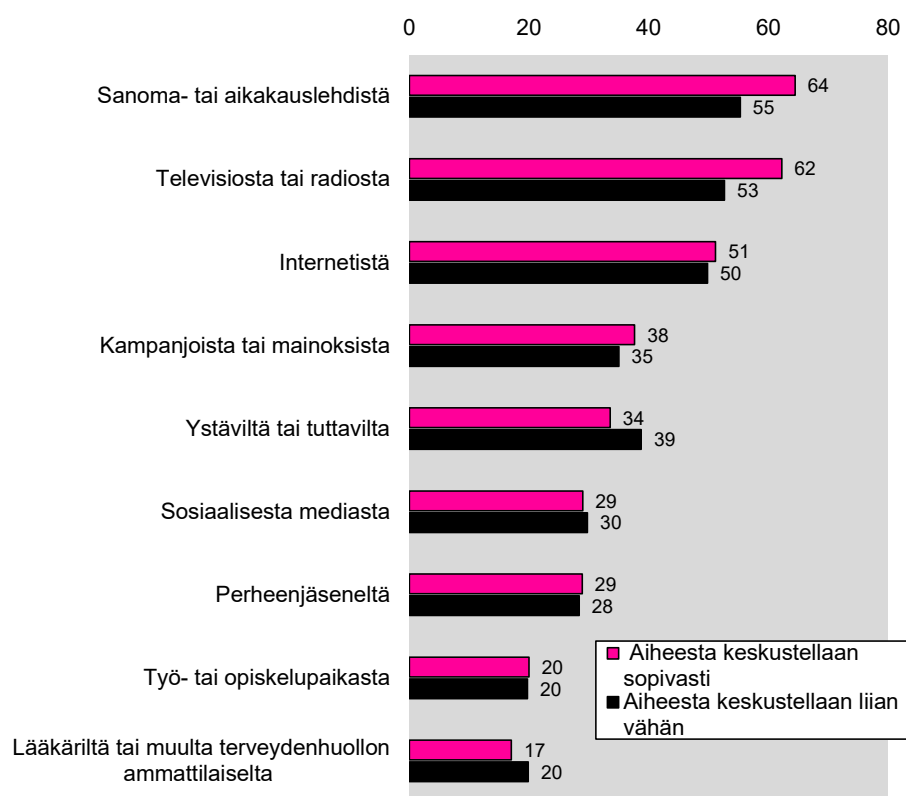
LÄHEISTEN TIETOISUUS ELINLUOVUTUSTAHDOSTA (% niistä, jotka valmiita elinluovutukseen)

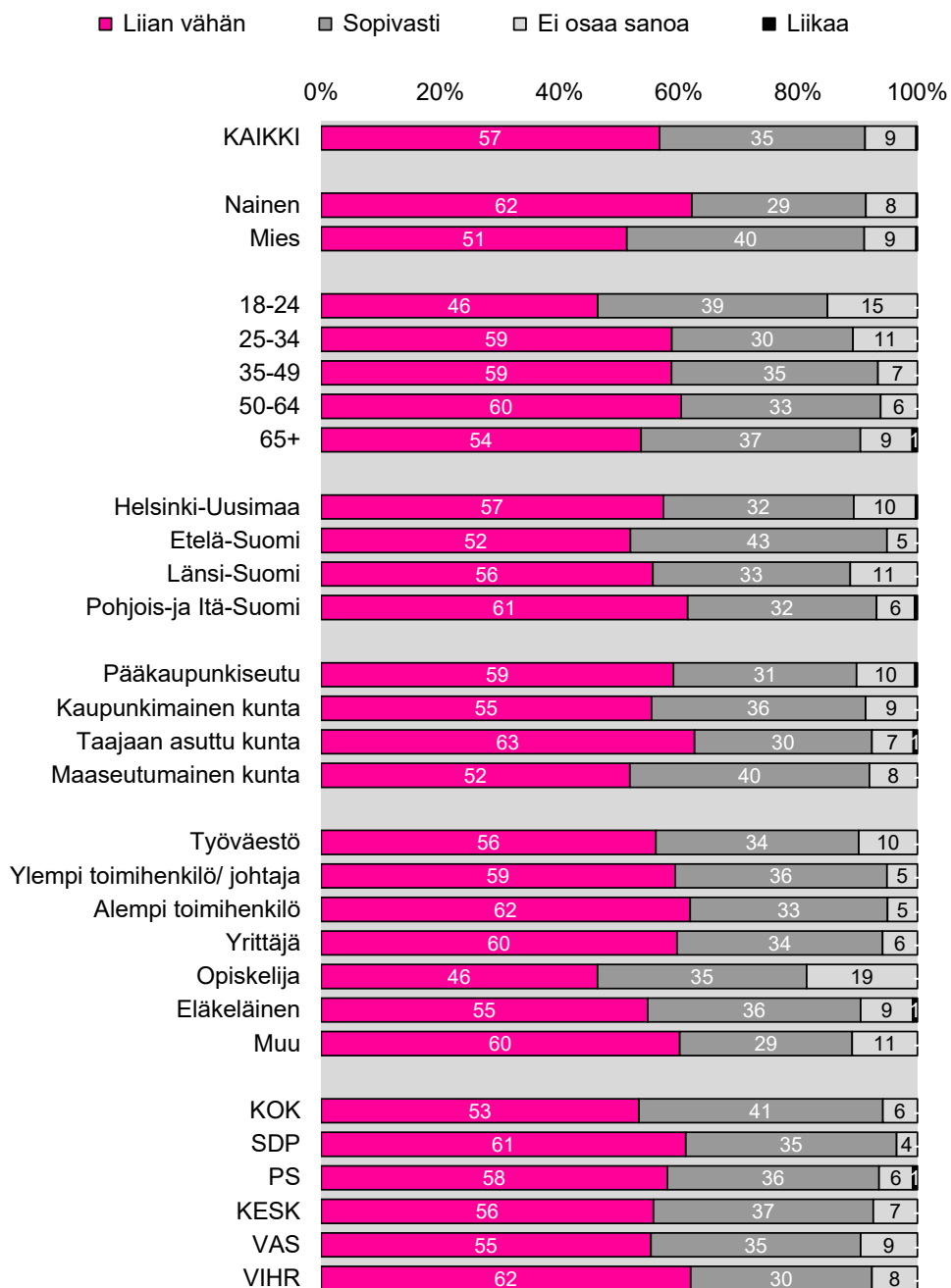
TIETOISUUS LÄHIMMÄN OMAISEN
ELINLUOVUTUSTAHDOSTA (%)

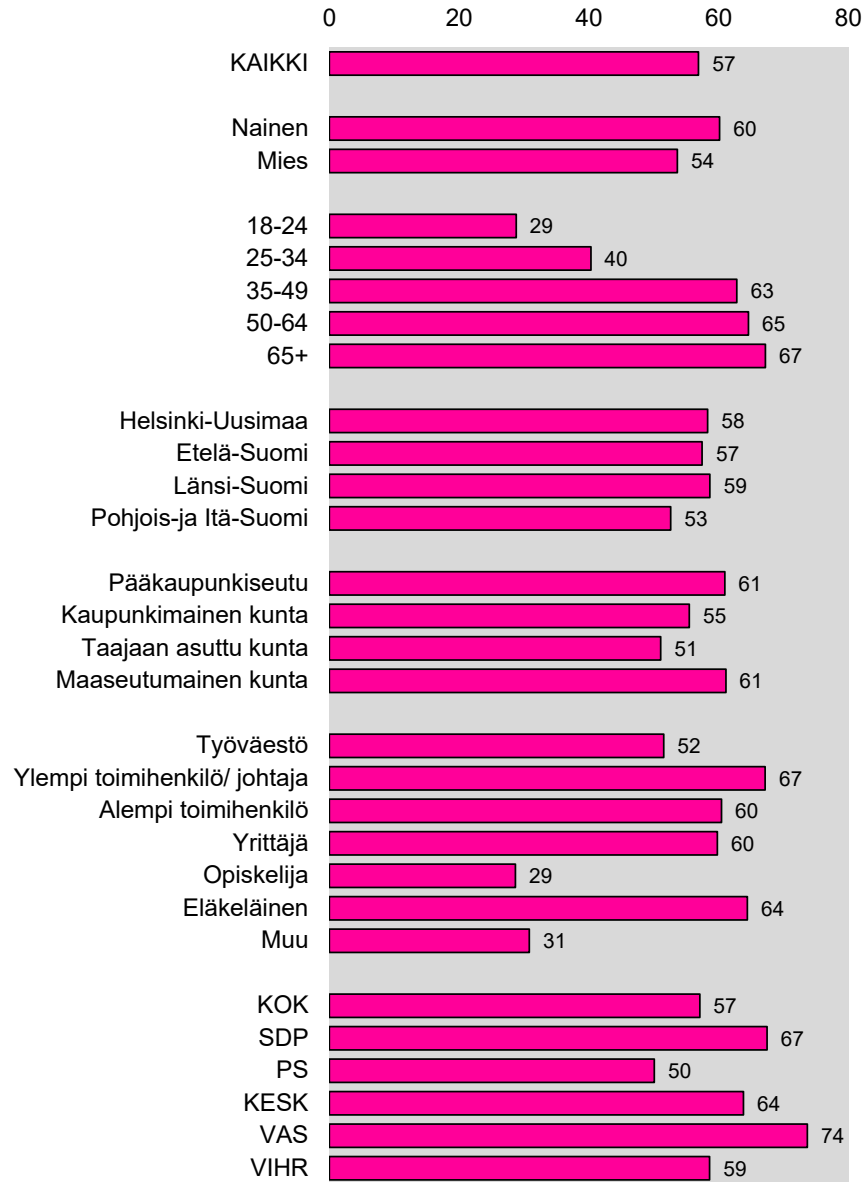
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET (%)

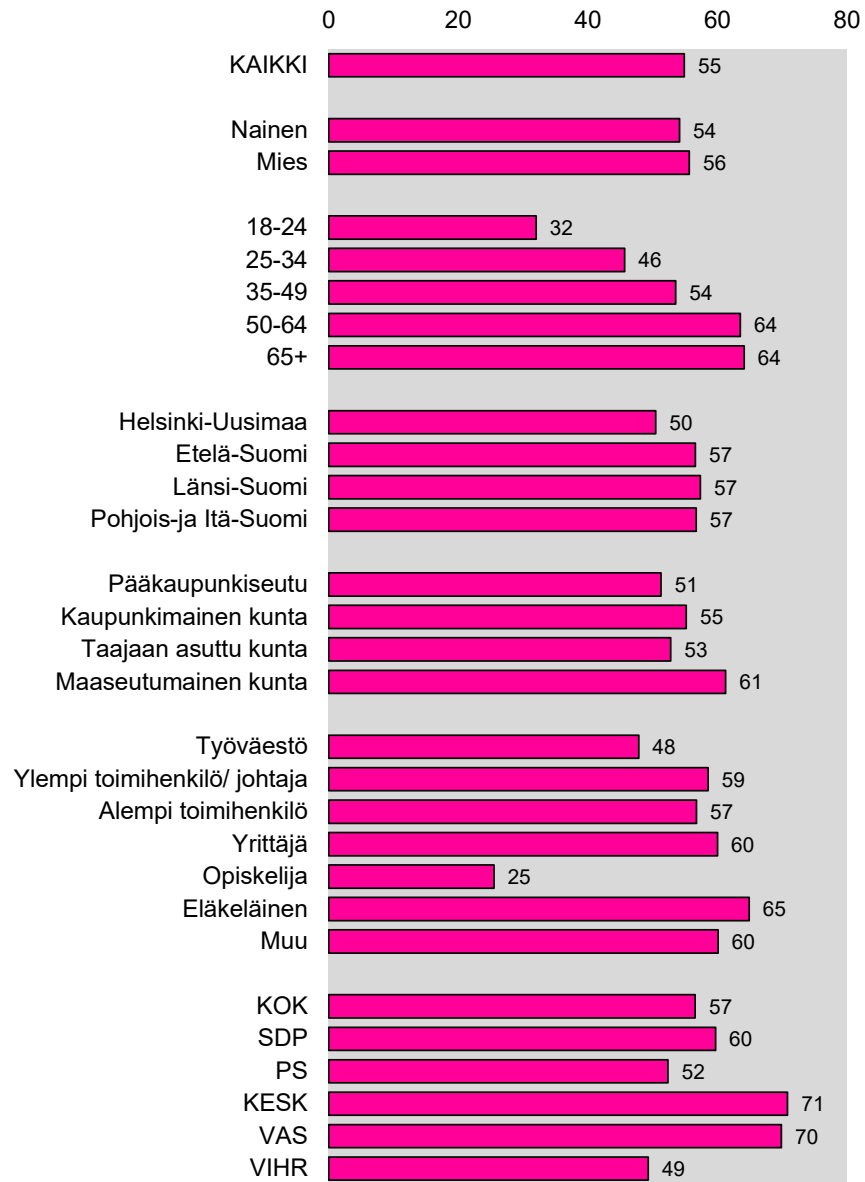
KÄSITYKSET JULKISUUDESSA KÄYTTÄVÄN, ELINLUOVUTUSTA
KOSKEVAN KESKUSTELUN MÄÄRÄSTÄ. ASIASTA
KSKUSTELLAAN...(%)

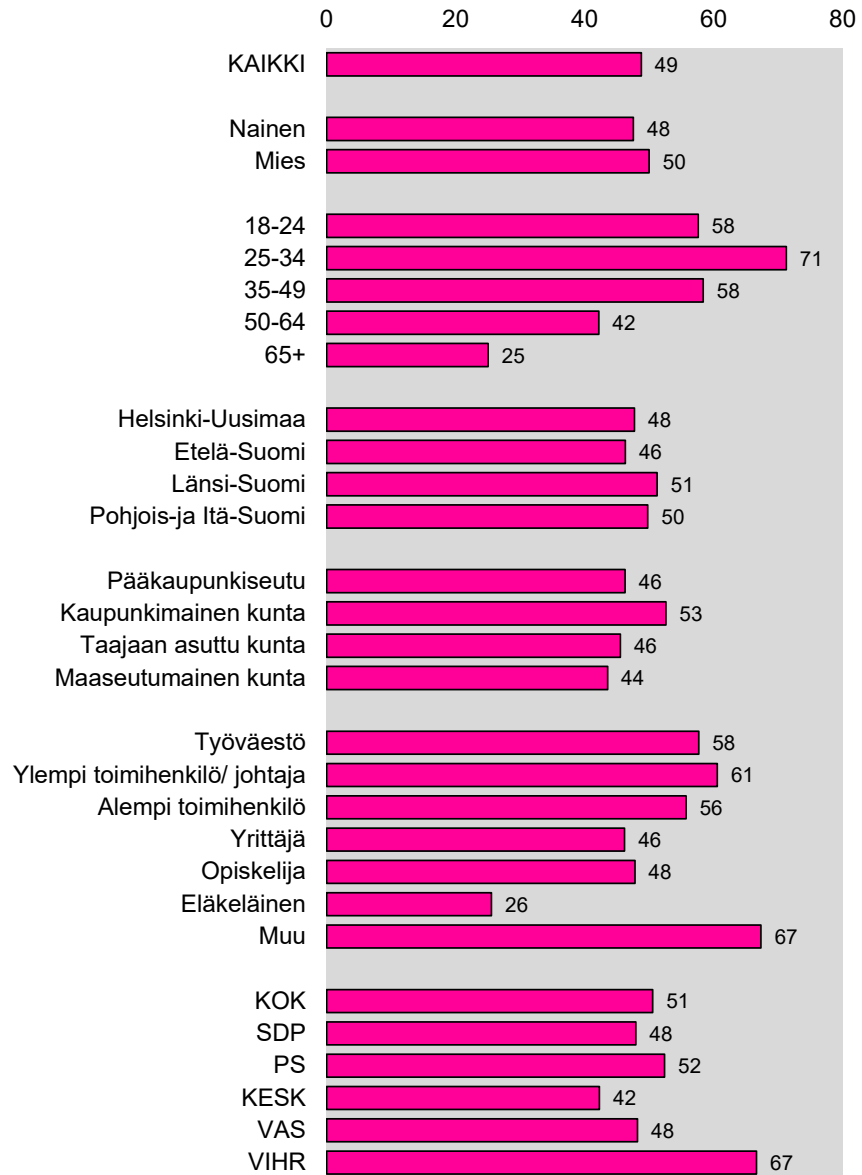
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
sanoma- tai aikakauslehdet (%)

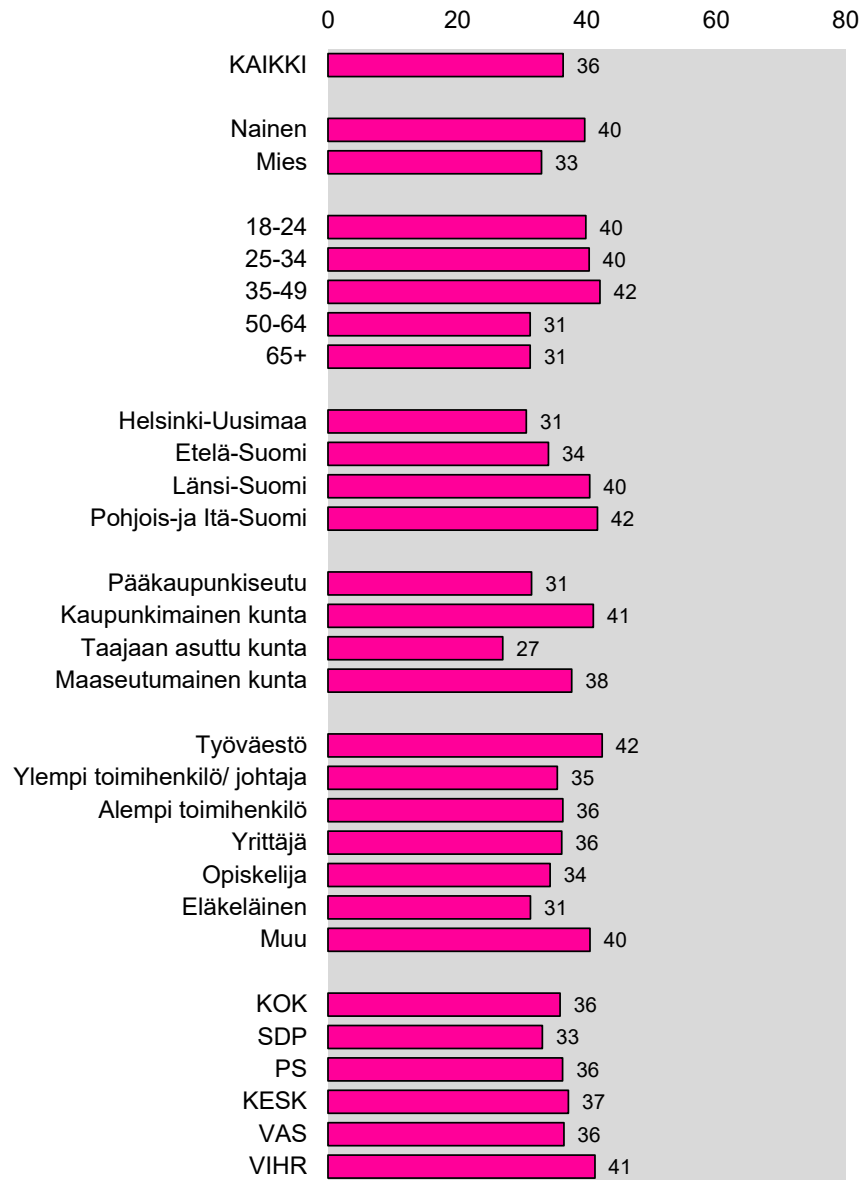
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
televisio tai radio (%)

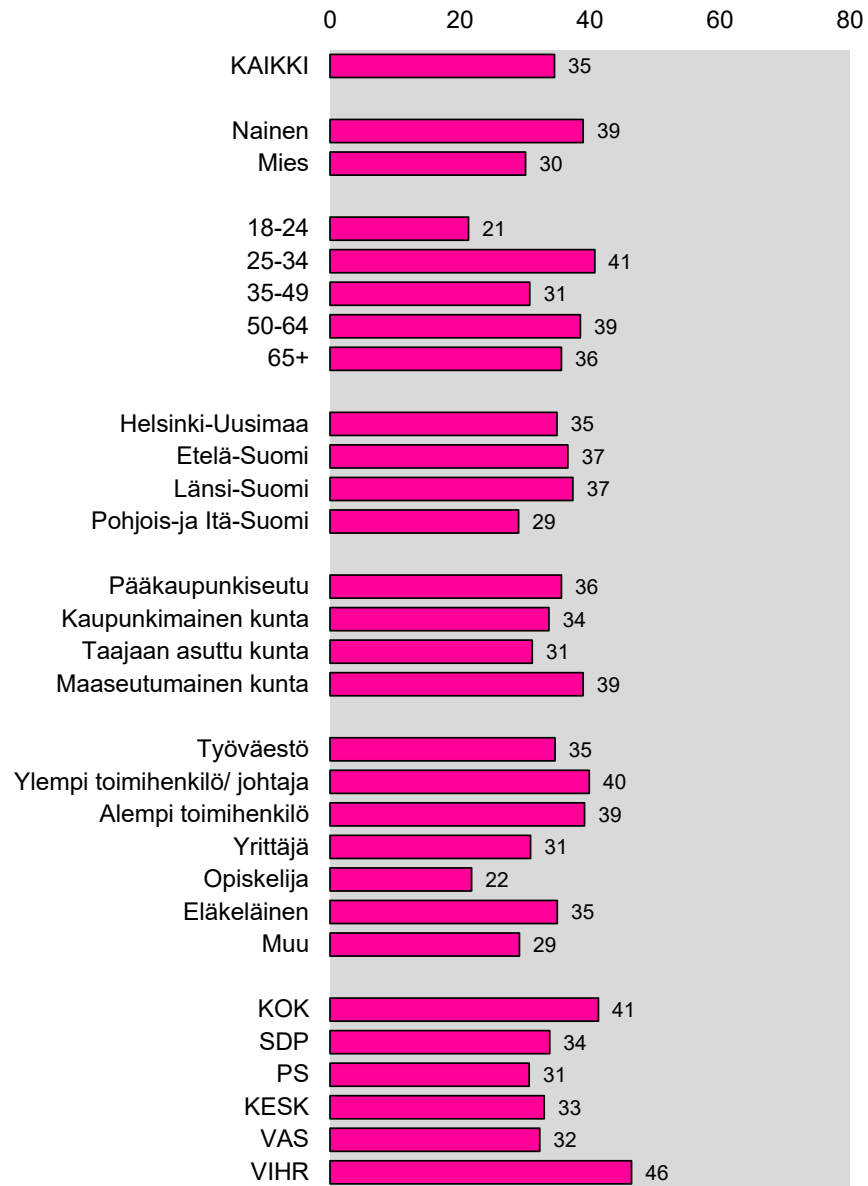
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
internet (%)

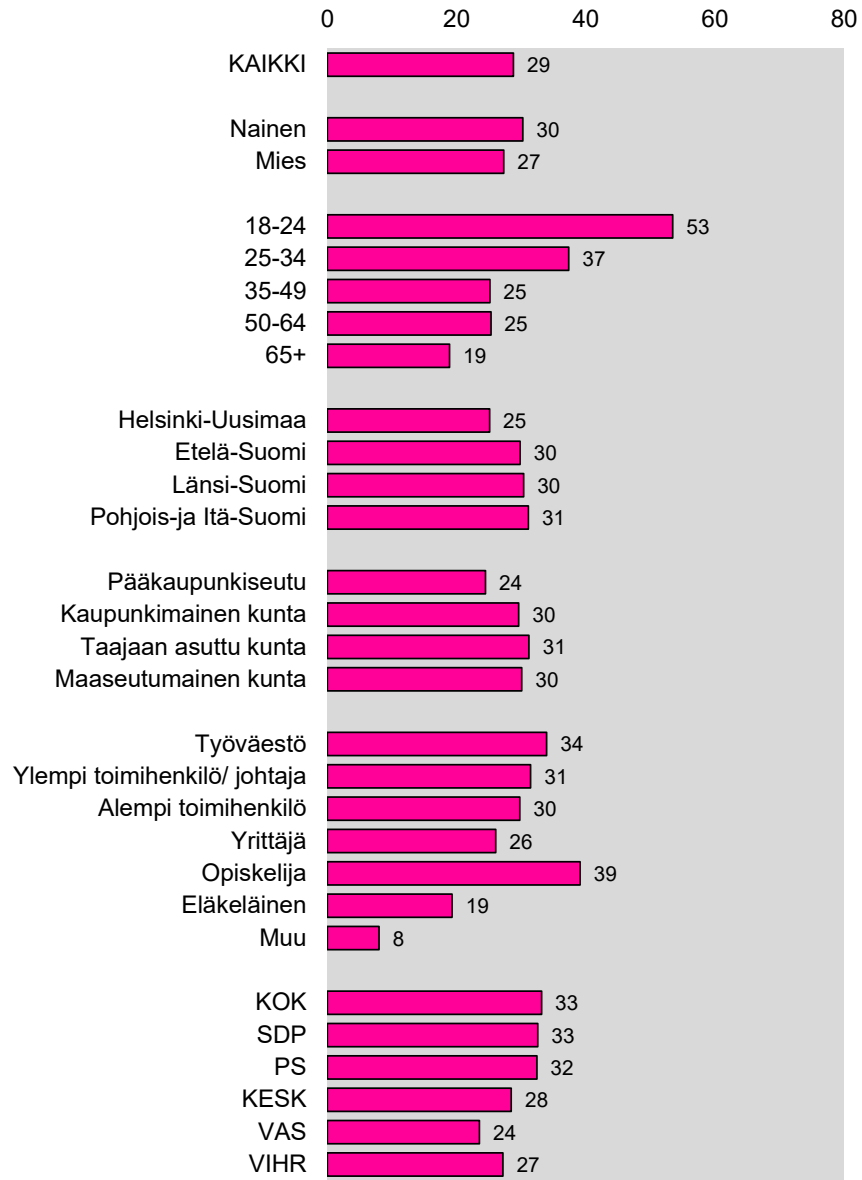
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
ystävät tai tuttavat (%)

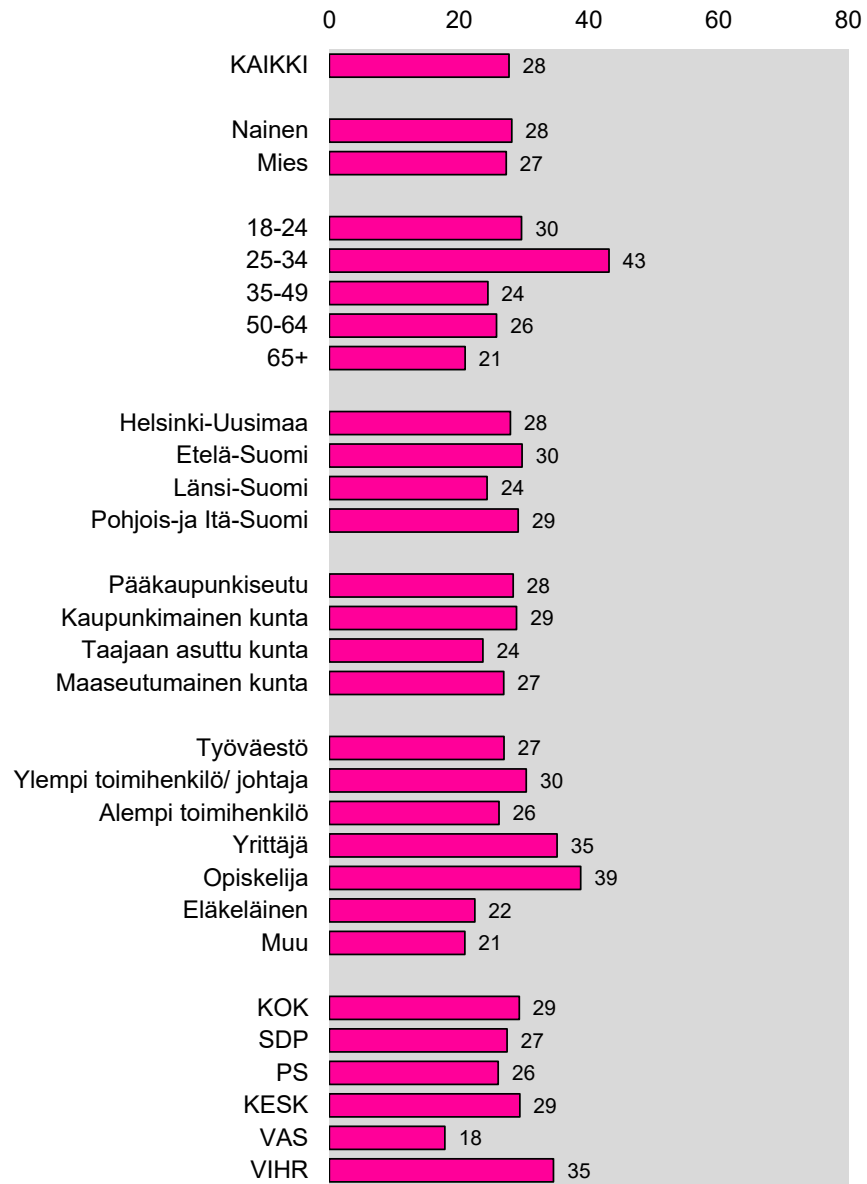
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
kampanjat tai mainokset (%)

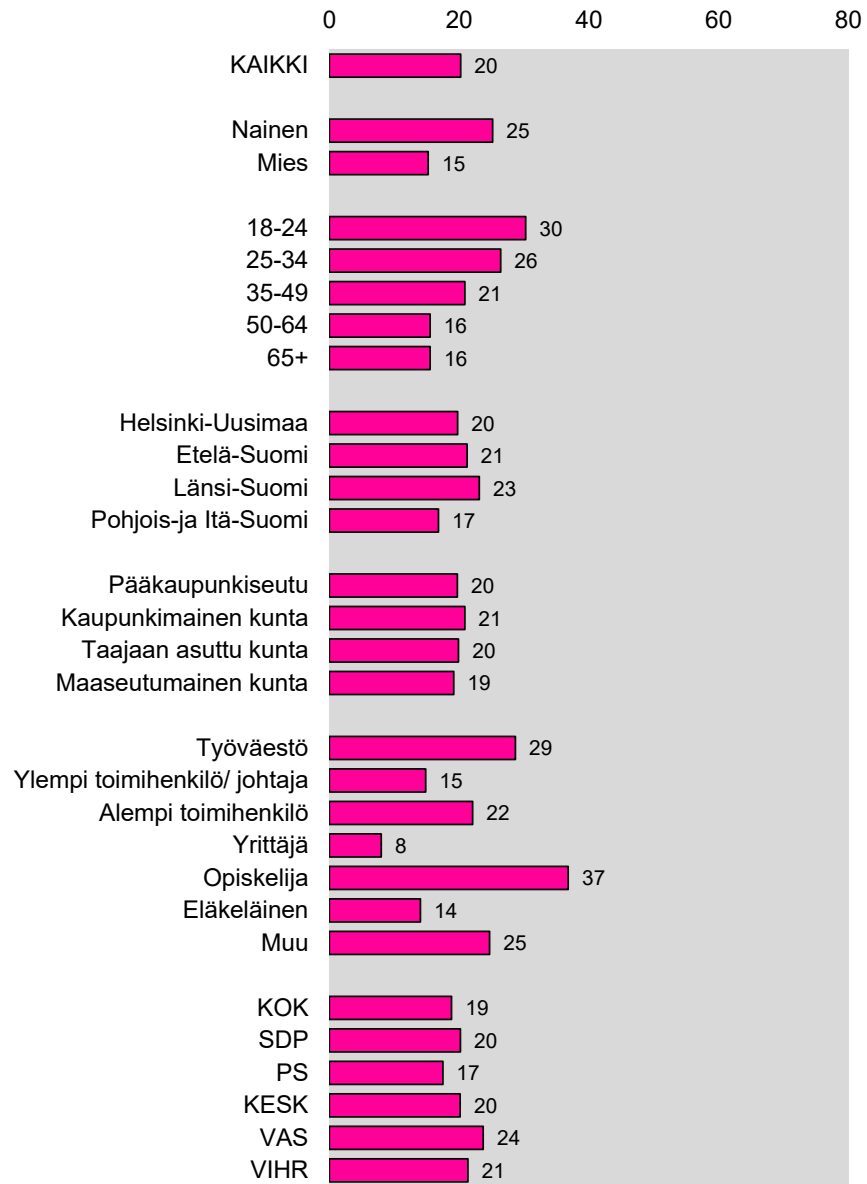
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
sosiaalinen media (%)

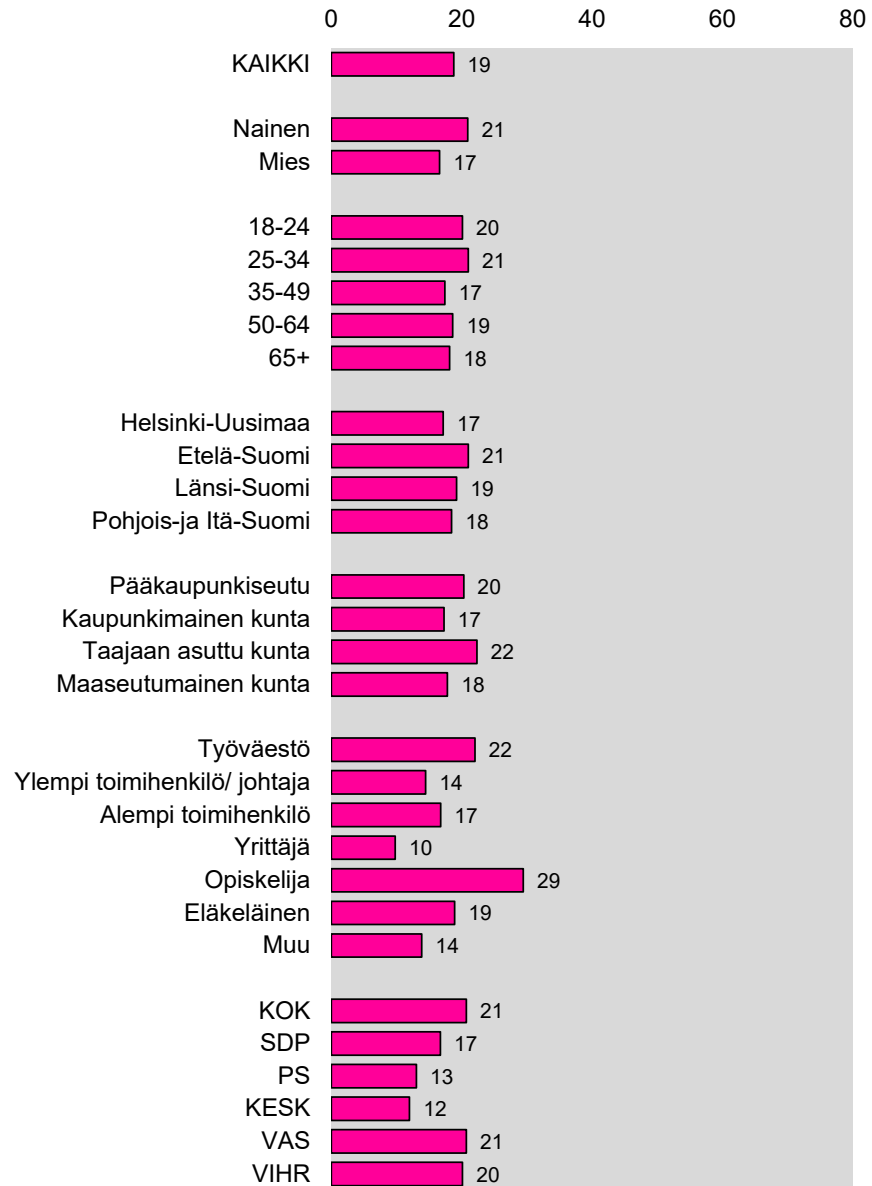
ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
perheenjäsenet (%)

ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
työ- tai opiskelupaikka (%)

ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAN TIEDON LÄHTEET:
lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattilainen (%)

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
Nainen	2021	85	6	10
	2019	86	7	6
	2017	82	8	10
	2015	87	7	6
	2013	91	6	3
	2011	86	6	8
	2009	91	5	4
	2006	85	7	8
	2003	85	8	7
Mies	2021	81	9	10
	2019	83	8	9
	2017	81	9	10
	2015	83	10	7
	2013	85	11	5
	2011	83	9	8
	2009	88	6	6
	2006	81	10	9
	2003	81	10	10

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
	Alle 25	2021	87	5
2019		84	8	8
2017		85	5	10
2015		89	6	5
2013		88	8	4
2011		83	8	9
2009		90	7	2
2006		78	13	9
2003		90	3	6
25-34		2021	88	3
	2019	90	6	3
	2017	88	3	9
	2015	95	3	2
	2013	94	4	2
	2011	88	7	5
	2009	94	1	5
	2006	89	6	5
	2003	90	5	4
	35-49	2021	90	3
2019		88	5	7
2017		88	6	7
2015		92	3	5
2013		92	6	2
2011		90	5	5
2009		91	5	4
2006		92	5	3
2003		87	8	4
50-64		2021	87	9
	2019	85	7	8
	2017	78	11	12
	2015	80	13	7
	2013	85	11	4
	2011	83	6	11
	2009	86	8	6
	2006	82	7	11
	2003	78	11	10
	65-	2021	68	15
2019		77	12	11
2017		70	15	14
2015		73	17	11
2013		81	11	8
2011		77	13	10
2009		86	6	9
2006		67	16	17
2003		68	15	17

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
Pääkaupunkiseutu	2021	86	5	9
	2019	92	1	7
	2017	88	5	7
	2015	87	8	5
	2013	91	4	4
	2011	87	7	6
	2009	92	5	4
	2006	84	6	10
	2003	88	7	5
Kaupunkimainen kunta	2021	85	7	9
	2019	86	7	7
	2017	85	6	8
	2015	88	7	6
	2013	88	9	4
	2011	84	8	9
	2009	90	5	4
	2006	85	9	6
	2003	85	7	8
Taajaan asuttu kunta	2021	76	8	16
	2019	78	14	8
	2017	75	9	16
	2015	79	13	7
	2013	89	7	4
	2011	81	8	11
	2009	91	3	6
	2006	81	10	9
	2003	83	10	7
Maaseutumainen kunta	2021	78	12	10
	2019	76	12	12
	2017	77	14	10
	2015	76	14	10
	2013	83	13	3
	2011	87	7	6
	2009	83	10	8
	2006	80	9	11
	2003	77	12	11

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
Työväestö	2021	86	8	6
	2019	86	7	8
	2017	82	8	11
	2015	91	4	5
	2013	91	7	1
	2011	86	5	9
	2009	90	6	4
	2006	86	7	7
	2003	83	10	7
Ylempi thlö /johtaja	2021	92	2	6
	2019	92	3	5
	2017	86	9	5
	2015	88	8	4
	2013	90	6	4
	2011	88	7	6
	2009	92	3	5
	2006	90	7	4
	2003	90	9	1
Alempi thlö	2021	92	-	8
	2019	91	6	3
	2017	90	-	10
	2015	86	6	7
	2013	91	4	5
	2011	92	5	4
	2009	95	3	3
	2006	89	4	7
	2003	92	4	3
Yrittäjä	2021	82	8	10
	2019	85	6	8
	2017	82	8	9
	2015	85	10	4
	2013	89	9	2
	2011	86	4	10
	2009	88	2	9
	2006	88	4	8
	2003	89	8	3
Opiskelija	2021	87	1	12
	2019	82	10	8
	2017	84	6	10
	2015	91	4	5
	2013	89	7	4
	2011	83	8	9
	2009	90	8	2
	2006	81	9	10
	2003	91	3	6
Eläkeläinen	2021	69	15	17
	2019	78	12	11
	2017	72	14	13
	2015	74	17	9
	2013	81	12	7
	2011	79	12	9
	2009	85	9	7
	2006	71	14	15
	2003	70	11	19

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
Kansa-/peruskoulu	2021	48	18	33
	2019	69	18	13
	2017	73	11	16
	2015	63	23	14
	2013	75	16	10
	2011	72	12	15
	2009	77	12	11
	2006	65	15	21
	2003	65	16	19
Keski-/amm.koulu	2021	76	12	13
	2019	79	10	11
	2017	75	12	13
	2015	83	10	7
	2013	86	11	3
	2011	83	7	10
	2009	89	7	4
	2006	81	11	8
	2003	82	10	8
Ylioppilas/opisto	2021	88	5	7
	2019	89	5	6
	2017	85	6	9
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	87	7	5
	2009	93	3	4
	2006	91	4	5
	2003	92	4	4
Korkeakoulu	2021	89	3	8
	2019	91	5	5
	2017	91	4	5
	2015	89	7	4
	2013	93	3	4
	2011	88	7	6
	2009	93	2	5
	2006	88	6	7
	2003	87	10	4

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
KESK	2021	80	11	8
	2019	79	9	12
	2017	71	12	17
	2015	83	11	7
	2013	88	9	3
	2011	84	8	8
	2009	92	3	5
	2006	76	9	15
	2003	79	11	10
SDP	2021	87	5	8
	2019	84	8	8
	2017	89	4	7
	2015	89	5	5
	2013	87	7	5
	2011	91	7	2
	2009	90	4	6
	2006	86	9	5
	2003	80	8	12
KOK	2021	88	4	8
	2019	92	5	3
	2017	89	4	6
	2015	87	7	6
	2013	94	5	1
	2011	89	7	4
	2009	94	4	2
	2006	92	4	5
	2003	89	4	7
VAS	2021	96	2	3
	2019	89	8	3
	2017	93	2	5
	2015	91	5	3
	2013	98	-	2
	2011	90	8	3
	2009	93	7	-
	2006	89	4	7
	2003	89	5	6
VIHR	2021	96	-	4
	2019	95	3	3
	2017	97	1	2
	2015	97	1	1
	2013	96	3	1
	2011	94	2	5
	2009	96	2	3
	2006	96	1	3
	2003	94	6	-
PS	2021	79	10	11
	2019	83	9	8
	2017	77	7	17
	2015	81	14	5
	2013	81	14	5
	2011	88	5	7

PERIAATTEELLINEN VALMIUS ANTAA ELIMENSÄ
KÄYTETTÄVÄKSI OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	83	7	10
	2019	85	8	8
	2017	81	8	10
	2015	85	9	6
	2013	88	8	4
	2011	84	7	8
	2009	89	6	5
	2006	83	8	8
	2003	83	9	8
Alle 20000€ /vuosi	2021	79	8	14
	2019	82	8	10
	2017	80	10	9
	2015	79	12	9
	2013	87	9	4
	2011	80	12	8
	2009	90	10	-
	2006	79	12	9
	2003	71	12	17
20001- 50000€ /vuosi	2021	79	9	12
	2019	83	11	6
	2017	83	7	10
	2015	84	11	6
	2013	87	11	3
	2011	87	10	4
	2009	91	9	-
	2006	88	6	6
	2003	86	8	6
50001- 85000€ /vuosi	2021	90	5	6
	2019	89	4	7
	2017	86	7	7
	2015	89	5	5
	2013	93	4	3
	2011	86	5	8
	2009	92	4	4
	2006	88	5	7
	2003	90	7	4
Yli 85000€ /vuosi	2021	97	2	4
	2019	93	2	4
	2017	87	4	9
	2015	90	6	4
	2013	92	5	2
	2011	92	3	5
	2009	96	2	2
	2006	92	3	5
	2003	91	7	2

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Nainen	2021	91	5	4
	2019	92	5	3
	2017	89	5	6
	2015	91	6	3
	2013	93	4	2
	2011	88	7	5
	2009	90	7	4
	2006	89	4	6
	2003	91	5	4
Mies	2021	90	4	7
	2019	90	4	6
	2017	88	4	8
	2015	88	5	6
	2013	88	8	4
	2011	88	7	5
	2009	89	6	5
	2006	89	6	5
	2003	86	5	9

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Alle 25	2021	93	-	7
	2019	86	6	8
	2017	95	1	5
	2015	94	2	4
	2013	95	2	2
	2011	92	4	4
	2009	93	5	2
	2006	93	5	2
	2003	96	2	2
25-34	2021	94	3	3
	2019	96	2	2
	2017	95	2	4
	2015	98	2	1
	2013	96	2	2
	2011	94	2	4
	2009	97	1	3
	2006	93	3	4
	2003	96	2	2
35-49	2021	94	2	4
	2019	96	1	3
	2017	93	2	4
	2015	96	2	3
	2013	96	2	1
	2011	93	5	2
	2009	92	4	3
	2006	93	4	4
	2003	95	3	2
50-64	2021	93	3	4
	2019	94	3	3
	2017	90	6	4
	2015	89	5	7
	2013	92	5	3
	2011	85	7	7
	2009	87	6	7
	2006	88	4	7
	2003	85	7	8
65-	2021	80	11	8
	2019	80	12	8
	2017	72	12	16
	2015	75	16	9
	2013	74	19	7
	2011	76	16	8
	2009	77	17	6
	2006	76	12	12
	2003	70	9	21

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Pääkaupunkiseutu	2021	92	4	4
	2019	95	2	3
	2017	92	3	5
	2015	93	3	4
	2013	95	4	1
	2011	92	5	3
	2009	89	7	4
	2006	86	6	9
	2003	90	5	5
Kaupunkimainen kunta	2021	92	4	4
	2019	89	6	5
	2017	89	5	6
	2015	91	5	4
	2013	90	6	4
	2011	87	8	6
	2009	90	5	5
	2006	90	6	4
	2003	90	4	6
Taajaan asuttu kunta	2021	86	4	10
	2019	89	5	5
	2017	88	4	9
	2015	84	9	7
	2013	91	6	3
	2011	86	8	6
	2009	90	7	4
	2006	89	3	8
	2003	91	5	5
Maaseutumainen kunta	2021	89	6	5
	2019	91	6	4
	2017	84	8	8
	2015	86	6	8
	2013	91	8	2
	2011	90	5	5
	2009	87	7	6
	2006	90	5	5
	2003	86	6	8

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Työväestö	2021	92	4	4
	2019	93	3	4
	2017	91	4	6
	2015	95	3	2
	2013	95	4	2
	2011	91	4	4
	2009	92	5	3
	2006	89	3	8
	2003	89	7	4
Ylempi thlö /johtaja	2021	96	-	3
	2019	98	2	1
	2017	94	3	3
	2015	93	4	3
	2013	96	4	1
	2011	94	4	2
	2009	92	4	5
	2006	95	3	2
	2003	95	3	2
Alempi thlö	2021	98	2	1
	2019	98	2	-
	2017	97	1	2
	2015	93	3	4
	2013	96	-	4
	2011	93	5	2
	2009	94	1	5
	2006	89	6	5
	2003	99	1	-
Yrittäjä	2021	92	1	-
	2019	95	2	4
	2017	86	5	9
	2015	89	3	8
	2013	95	2	3
	2011	87	7	6
	2009	89	3	7
	2006	97	-	3
	2003	92	2	6
Opiskelija	2021	92	1	7
	2019	86	7	7
	2017	99	-	1
	2015	96	1	3
	2013	97	1	2
	2011	92	4	4
	2009	93	4	3
	2006	94	4	2
	2003	96	1	3
Eläkeläinen	2021	82	10	8
	2019	83	10	7
	2017	74	11	14
	2015	77	13	10
	2013	78	16	7
	2011	76	14	10
	2009	78	16	6
	2006	78	12	11
	2003	74	8	19

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Kansa-/Peruskoulu	2021	74	16	10
	2019	83	3	13
	2017	71	11	18
	2015	72	16	12
	2013	79	15	9
	2011	73	13	14
	2009	81	13	6
	2006	80	9	11
	2003	77	9	14
Keski-/amm.koulu	2021	85	7	7
	2019	87	7	6
	2017	86	7	8
	2015	88	5	7
	2013	89	7	3
	2011	89	7	4
	2009	87	8	5
	2006	87	6	7
	2003	90	5	5
Ylioppilas/opisto	2021	94	2	4
	2019	94	3	3
	2017	92	3	5
	2015	93	4	2
	2013	94	4	1
	2011	91	5	4
	2009	92	5	3
	2006	93	3	4
	2003	93	2	5
Korkeakoulu	2021	94	2	4
	2019	94	4	2
	2017	94	2	4
	2015	92	5	3
	2013	96	1	3
	2011	88	9	3
	2009	96	2	2
	2006	94	4	2
	2003	92	3	5

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
KESK	2021	95	1	4
	2019	90	5	5
	2017	87	6	7
	2015	86	9	5
	2013	92	5	3
	2011	89	8	3
	2009	94	3	3
	2006	91	6	3
	2003	87	6	6
SDP	2021	90	7	3
	2019	90	8	3
	2017	90	4	7
	2015	90	7	3
	2013	89	9	2
	2011	89	5	6
	2009	91	6	3
	2006	92	4	4
	2003	89	4	7
KOK	2021	95	2	3
	2019	92	4	4
	2017	91	4	6
	2015	93	3	4
	2013	94	6	1
	2011	92	7	2
	2009	91	5	4
	2006	92	4	3
	2003	89	2	9
VAS	2021	89	8	3
	2019	94	1	5
	2017	90	5	6
	2015	88	5	7
	2013	95	3	2
	2011	87	7	5
	2009	93	7	-
	2006	89	4	8
	2003	97	-	3
VIHR	2021	95	-	4
	2019	94	4	2
	2017	97	2	2
	2015	97	2	1
	2013	97	3	-
	2011	96	3	2
	2009	95	1	4
	2006	99	1	-
	2003	99	1	-
PS	2021	91	5	4
	2019	91	5	4
	2017	93	5	3
	2015	90	4	6
	2013	91	6	-
	2011	93	2	5

PERIAATTEELLINEN VALMIUS VASTAANOTTAA SIIRTOELIN,
JOS SAIRAUDEN HOITO VAATII SITÄ

		<i>Olisi valmis</i>	<i>Ei olisi valmis</i>	<i>Ei osaa sanoa</i>
KAIKKI	2021	90	4	5
	2019	91	5	5
	2017	88	5	7
	2015	90	6	5
	2013	91	6	3
	2011	88	5	7
	2009	89	6	4
	2006	89	5	6
	2003	89	5	6
Alle 20000€ /vuosi	2021	89	6	6
	2019	86	6	8
	2017	85	8	7
	2015	83	11	6
	2013	91	7	3
	2011	82	9	9
	2009	87	9	3
	2006	84	8	8
	2003	82	7	11
20001- 50000€ /vuosi	2021	91	5	4
	2019	89	7	4
	2017	87	6	8
	2015	89	5	6
	2013	87	11	2
	2011	90	7	3
	2009	88	7	5
	2006	92	4	4
	2003	90	4	6
50001- 85000€ /vuosi	2021	93	3	5
	2019	96	1	2
	2017	95	2	3
	2015	95	4	2
	2013	96	4	1
	2011	92	6	2
	2009	93	5	2
	2006	89	6	6
	2003	96	2	3
Yli 85000€ /vuosi	2021	96	2	2
	2019	98	1	1
	2017	91	2	7
	2015	93	3	3
	2013	95	3	2
	2011	95	5	1
	2009	94	3	4
	2006	94	2	4
	2003	94	2	4

LOMAKE

Kansalaisten käsitykset elinluovutuksesta 2021

K1 Olisitteko valmis siihen, että elimiänne voitaisiin kuolemanne jälkeen käyttää toisen ihmisen sairauden hoitoon?

Kyllä
Ei
Ei osaa sanoa

JOS MIELIPIDE (vaihtoehto 1 tai 2 kysymyksessä K1)

K2 Ovatko lähimmäisenne tietoisia tästä tahdostanne?

Kyllä ovat
Eivät ole
Ei osaa sanoa

JOS EI OLE VALMIS (K1=2)

K2b Miksi ette ole valmis siihen, että elimiänne voitaisiin käyttää? Sanokaa KYLLÄ kaikkien seuraavaksi luettelemieni, Teille kyseeseen tulevien vaihtoehtojen kohdalla.

LUETTELE 1-5
ROTATOIDAAN 1-4

Uskontonne kieltää elinluovutuksen
Ette luota terveydenhuoltojärjestelmään
Pelkäätte, että elimenne annetaan jollekulle, joka ei mielestänne ansaitse niitä
Ajattelette, että elimenne eivät kelpaa luovutettavaksi
Jokin muu syy
Ei osaa sanoa

K3 Entä oletteko tietoinen kaikkein lähimmän omaisenne elinluovutustahdosta?

HUOM! TÄSSÄ OLLAAN KIINNOSTUNEITA SIITÄ, TIETÄÄKÖ HENKILÖ, EI SIITÄ, MIKÄ LÄHEISEN KANTA ON
ELINLUOVUTUSTAHDOLLA TARKOITETAAN TAHDOSTA LUOVUTTAA ELIMENSÄ TOISEN IHMISEN SAIRAUDEN HOITOON (K1:SSÄ JA K2:SSA PUHUTTU).

On tietoinen
Ei ole tietoinen
Ei osaa sanoa

K4 Olisitteko itse valmis vastaanottamaan siirtoelimen, jos sairautenne hoito vaatisi sitä?

Kyllä
Ei
Ei osaa sanoa

K5 Jokainen on lain mukaan elinluovuttaja, jos ei ole sitä kieltänyt. Elinluovutustahdon ilmaiseminen helpottaa ja nopeuttaa luovutustapahtumaa. Oletteko ilmaissut elinluovutustahdonne?

Kyllä

Ei

Ei osaa/halua sanoa

JOS ON (K5=1)

K6 Miten olette ilmaissut elinluovutustahdonne?

LUETTELE 1-4

Elinluovutuskortilla

Mobiilisovelluksella

Omakanta-palvelussa

Kertomalla läheiselle

Jotenkin muuten (SPONTAANI)

Ei osaa/halua sanoa

K7 Oletteko tietoinen, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheisensä tai muun henkilön sairauden hoitoa varten?

Kyllä

Ei

Ei osaa sanoa

K8 Olisitteko valmis luovuttamaan toisen munuaisenne läheisellenne, jos hänen sairautensa hoito vaatisi sitä?

Kyllä

Ei

Ei osaa sanoa

K9 Keskustellaanko elinluovutuksesta julkisuudessa riittävästi? Sanoisitteko, että siitä keskustellaan...?

LUETTELE 1-3

Sopivasti

Liian vähän

Liikaa

Ei osaa sanoa

K10 Mistä seuraavista olette itse saanut elinluovutusta koskevaa tietoa? Sanokaa KYLLÄ kaikkien Teille kyseeseen tulevien kohdalla.

LUETTELE 1-10
ROTATOIDAAN 1-9

Televisiosta tai radiosta
Sanoma- tai aikakauslehdistä
Kampanjoista tai mainoksista
Internetistä
Sosiaalisesta mediasta
Perheenjäseneltä
Ystäviltä tai tuttavilta
Työ- tai opiskelupaikasta
Lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattilaiselta
Muualta, mistä? _____
Ei mistään edellä mainituista
Ei osaa sanoa